

ELŐFIZETÉS:

Egész évre .. 12 kor.
Fél évre .. 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagjak a lap tulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitltér sora 50 fillér.

Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadják
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Közigazgatásunk reformja.

Kérdés, melyet legtöbbször szellőztetnek és mégis zürzavaros képet mutat, mely minél gyakrabban szőnyegre kerül, annál nagyobb anyagát szolgáltatja az értékes dokumentumoknak és melynek megoldása, mint politikánk általános rejtélye, minden fejben másként alakul: ez a közigazgatás reformja.

E mellett nagy érdekek vannak feltéve a játékra, melyek igazolják a kormányok mottóját: „quieta non movere.”

A hiányok és károk azonban évről-évre érezhetőbbek lesznek, a kérdés ezer szállal szövődik be a közélet minden terébe, már-már kevés hítja, hogy e reformot, mint minden panasz és kívánság általános panaceáját, forró epedéssel fogjuk várni.

Az ország közvéleménye egyelőre két táborban gyülekezik: az egyik az önkormányzatra esküszik, a másik az állami közigazgatást követeli. Az elvi harc hasznára lenne az ügynek, ha e két jelszó egyúttal magában foglalná az államtudomány teljes tartalmát és ha egyúttal e két jelszó nem állítaná különös világításba Magyarország létező viszonyait.

Az autonómia, alkotmányunk e régi tiszteletre méltó intézménye korhadott, csak számos biztonsági készülék óvja a teljes összeroskadástól, a végelgyengülés állapotában van és fejlődésre képtelenül áll a modernnek támadásaival szemben, akik csekély fáradsággal egész bűnlajstromot állítanak össze: avitikus indolencia, basagazdálkodás önkényvel és ellenőrzés nélkül, nepotizmus, védtelenség a nemzetiségekkel szemben, a megyei Guelfek és Ghibellinek váltakozó uralkodása, vicinalizmus és egyéb panamák, a melyeket a végtelenségig lehetne folytatni.

De ép ily helytálló a replika, hogy az állami omnipotentia elviselhetetlen békókat rakna az egész közéletre, hogy az állami absolutizmus ép oly nagy károkat okozna a közjóknak, mint a mostani közigazgatás.

A kérdés tehát már a forma megállapításánál bonyolult és az egész állami organizmust felkarolná, ha az összes illetékes tényezők harmo-

nikus együttműködését beakarnók vonni vizsgálódásaink körébe.

Sajnos, mindig csak részletes előadásokat, kicsinyes felfogásokat, csekély kinövésekről hallunk, míg az ország közvéleménye, a társadalom szintén ily közönyösen viselkedik e létkérdéssel szemben.

A magyar társadalom mindenesetre el van halmozva a létért való küzdelem nagy gondjaival, de ezekből a viszontagságokból is buzdítást kellene merítenie helyzetének javítására és ugy gazdasági mint politikai téren erősen össze kellene magát szednie.

A magyar közszellem, mely a régi időkben oly hatalmasan, oly impozánsan megnyilatkozott, a sok kaszterdek és privát motívum választófalaiába beleszorítva, teljesen pangani látszik; a mi annál sajnósb, minthogy az erős közszellem első feltétele az általános jólétnek és az önkormányzat ép oly követelményének, mint az állami közigazgatás természetüli súlyának kell tartani.

A belügyminiszteri tárca költségvetésének tárgyalása rendszeren értékes adalékokat szolgál a kérdés megoldásához.

Addig is azonban, a míg a most a belügyminiszterium kodifikáló osztályában lázasan folyik a közigazgatási reform munkája: nagyon is érezhetők mindenütt a jelenlegi közigazgatás hiányai.

Most Pest megye főszolgabírái országos mozgalmat indítottak a közigazgatási eljárás egyszerűsítése, gyorsabbá tétele, a közigazgatás hibáinak és bajainak községenként, városonként, járásonként és vármegyénként leendő részletes megállapítása és mielőbbi orvoslása érdekében.

Országos érdek ez és csak ugy lehet reményleni és joggal elvárni, hogy a jó közigazgatási törvény jó legyen, ha — miként azt a kormányelnök kimondotta — az egész ország közreműködik annak megalkotásában, ennél fogva a magunk részéről is hozzájárulni akarván azon előkészítő munkálatokhoz, a melyek megbízható adatokat és biztos jó alapot lesznek hivatva szolgáltatni az új közigazgatási törvénynek. Pest megye főszolgabíráinak — lapunknak megküldött tanulmányát — imitt egész terjedelmében közreadjuk.

küzdelemben sebeket is kapott. De azokat, a kik őt megsebeztek, nem gyűlölte. Megértett és megbocsátott mindent. A mások hibáit mentegette, de önmagával szemben szigorú volt.

Szerette az embereket önmagukért, mert az ember szeretet a vérben volt.

A hiúságot szelid humorával utasította vissza és ha mosolygott rajta, ebben a mosolyban nem volt semmi guny, de a fölüeny intelligencia szeretetteljes tanítása érzett ki belőle.

Mint bajai polgármester, megteremtette azt a páratlanul álló szegényházat és a boldogtalan vándorló legények menedékét, a kik egy eddig meg nem fejtett vándor ösztön korbáca alatt róják az országutakat. Baján koldulás közben nem ugatják meg őket a kutyák; hideg lelkű emberek nem űzik el e szerencsétlen embereket a kúszóbról és e város területén egyik-másik szerencsétlen vándor lelkében föl-fölvillan az emberi méltóság érzetének a fénye. Nem országra szóló alkotás ez, de mert az emberszeretet műve — mégis nagy. Tanítás rejlik az egyszerű ház tiszta falain belül. A meleg étel és a tisztességes bánásmód, melylyel az alalmazására szoruló vendéget ott szívesen látják, emberszeretetre oktató és a jó lelkű ember szívét meglegezővel tölti el, mert a mi e házban történik — az civilizáció!

Megteremtette Baján a köztisztviselők nyugdíjalapját. Minden agg és beteg hivatalnok, özvegy és árva halálával gondol az alkotóra.

Mi volt természetesebb, minthogy művelt lelke az iskolák érdekében fokozta erélyét és keze nyomán az iskolák belterjesebb virágzásnak indultak.

Drescher Ede azok közé tartozott, a kik szándékosan nem bántanak senkit, nem ártnak senkinek. És mégis az volt a sorsa, hogy szenvedjen, hogy sokat szenvedjen. A szenvedés okát a szervezetében hordta.

I.

A közigazgatási teendők már annyira felgyaporodtak a közigazgatás egész mezején, hogy csak az erőnek legnagyobb megfeszítésével és a megengedhető könnyítések igénybevételével lehet a hivatalokra nehezedő terhekkel úgy a hogy megküzdeni.

Ennek pedig nem a személyzet elégtelensége az oka, hanem

a munka szükségtelen szaporítása és a fizetések elégtelensége.

Kivéve a községeket (beleértve a városokat is) nem a személyzetet kell a közigazgatási hivatalokban szaporítani, hanem

a) azokat minden szükségtelen — tehát felesleges — dolog alul felmenteni és

b) a meglévő állások javadalmazását a megilletés színvonalára emelni.

Igy aránylag kevés költséggel lehetne megoldani a — további késedelmet már nem tűrő — közigazgatás javításának régen húzódo kérdését.

Hogy a dolgokat hol, miben lehetne apasztani a közigazgatás egész vonalán, annak a részletes, összefüggő, terv szerinti megállapítása a közigazgatási törvényjavaslat előkészítő munkálatának feladatát fogja képezni; én csak általánosan emelem ki azon dolgokat, melyeknek egyszerűsítésével sok felesleges teherrel lehetne a közigazgatási középfoku hatóságokat fölmenteni, a közigazgatást egyszerűsíteni és gyorsabbá tenni.

A közigazgatási középfoku hatóságok (törvényhatóságok és járási hatóságok) ügyszámainak igen tetemes részét (becslésem szerint 40—80 százalékát) azon ügyeknek közvetítése képezi, melyekben érdemleges intézkedést vagy az alsóbb foku hatóságoknak, vagy más társhatóságoknak, vagy hatósági közegeknek kell tenni, mert két külön járás községek rendszerint felettes főszolgabíráik, — két megye községek és 1-ső foku közigazgatási hatóságai pedig sok esetben felettes alispánjaik útján érintkeznek egymással oly ügyekben is, melyekben a közbeeső felsőbb hatóságoknak semmi más teendőjük nincs, mint a hozzájuk fel- és illetve visszaterjesztett iratokat

Gyógyíthatlan bajokkal küzdött. És ő tudta, érezte, hogy szervezete legyőzhetlen ellenséggel küzd, harcol.

Lemondó humorral kacérkodott a halállal már évek óta. Nagy testi fájdalmait emberfeletti önmegtartózással titkolta a családja és barátai előtt.

És ugy tetszett néha, mintha erős akaratának a beteg szervezet engedelmeskedett volna.

Legnagyobb szenvedései közben a szeme mosolygott és biztató, vigasztaló szóra aztán, néha sokat mondó melancholiába burkolt tréfával felelt, melyből meg lehetett érteni, hogy várja, minden percben várja a halált.

Megható volt látni, még a verőfényes napokon, mikor a katasztrófa még csak nagyon messze látszott, hogy milyen művészettel játszotta a nyugodt, egészséges ember szerepét. Pedig a halál a szívében lakozott. A nehéz, az erős halál. De annak a beteg szívnek mégis erősebb volt a szeretete — és emberfeletti művészettel ámitotta a családját, a barátait is, ne hogy azok árulói lehessenek.

Rajongott a zeneművészetért és utolsó éveiben lelkének ez volt egyedüli fényűzése.

Boldog és ünneledt pillanatok csak a zeneművészet szerzett neki. A hangok varázsa alatt elfelejtett mindent. Egy más világ sféraiban időzött a lelke. Föl szabadult a testi szenvedések nyílt alul és megkínzott, embertelentül megkínzott szegény idegei a hangok hatása alatt megnyugodtak néha.

Most már nem szenved, nem aggódik többé. A nehéz, az erős halál legyőzte.

Lehet, hogy a tiszta lélek a sferák finomabb, gyöngédebb harmoniáját issza, jutalmul a földi szenvedésekért. Lehet.

Aldás legyen a nemes lelkű, igaz és jó ember emlékének.

Gozdu Elek.

A „BÁCSKA“ tárcája.

+ Drescher Ede.

Meghalt 1900. május 29.

Egy nemeslelkű és jó embert temettünk el most május hó 30-án.

Fájdalmas érzések uralkodnak a lelkünkön, hogy a halál, a férfui fejlettség delelőjén elragadta őt köztünk. Szerényen és visszavonultan élt közöttünk; nem hajszolta a népszerűség verőfényes ragyogását, — de mi azért mégis megérezttük az ő nemes lényének a melegségét és megszerettük ezt a pose nélküli való, fehér lelkű derék embert. Milyen volt az ő alig ötven éves földi pályafutása?

Ifjúságában munka; férfi korában munka. Szakadatlan munka; munka még a halála napján is. És ez a munka kezdettől fogva mindvégig önzetlen volt és nemes. Szerette a munkát, mert nagy volt az idealizmusa és azt hitte, azt hirdette, szóval és tettekkel, hogy ezen a földön csak az érték, a mit munkával megszerzünk magunknak, mert igazi meglegedést csak a munka gyümölcse adhat.

Jó ember volt a szó bibliai értelmében. Nem tudott gyűlölni. A nyilvános pályán töltötte el életének legnagyobb részét. Volt ügyvéd, később mint a bajai törvényhatóság polgármestere, politikai hivatal viselt, aztán lett országgyűlési képviselő, végre mint zombori kir. közjegyző fejezte be hasznos életét.

Munkássága, jelleme és összes tevékenysége tehát mindig a nyilvánosság ellenőrzése alatt állott. És mert egész életének tartalma összefüggött a közérdekkel, küzdenie is kellett; és ő is úgy, mint minden harcos, e

illetékes helyre továbbítani megfelelő jelentés, átirat, illetve végzés kíséretében.

A kórházak pedig az alispánokat keresik meg az ápolási ügyekben, ahelyett, hogy közvetlenül keresnék meg az illető községet.

A törvények és kormányrendeletek nagy tömege és az eddigi törvény és rendelet alkotási rendszer igen megnehezíti azoknak gyakorlati alkalmazását, mert alig van törvény és rendelet, amit egy későbbi törvény-, illetve rendelet ne módosítana a nélkül, hogy a módosított törvény és rendelet fentartott rendelkezéseinek átvételével a régi egész terjedelmében hatályon kívül helyezné.

A törvények és kormányrendeletek végrehajtásához szükséges nyomtatványokat (u. m. kimutatásokat, nyilvántartásokat, végzéseket, jelentéseket, átiratokat és felhívásokat stb.) a legtöbb esetben a végrehajtó hatóságoknak kell — nemcsak sokszor nagy utánjárással — beszerezni, hanem nem egyszer a mintát kieszelni, azt elkészíteni és ezeket, valamint az elégtelen példányban kiadott rendeleteket szükséges számban sokszorosítani is.

A főszolgabírók hivatalai többnyire igen hiányosan vannak felszerelve.

Sok helyen hiányoznak a törvények teljes gyűjteménye; még több helyen a miniszteri rendeletek gyűjteménye; csak elvétve vannak meg a közigazgatási szakművek és folyóiratok, — melyek a hivataloknak oly nélkülözhetetlen felszerelését képezik, mint például a gazdaságnak a közlekedési eszközök és gépek.

Nincsenek megfelelő nyomtatványok, bélyegző nyomók, sokszorosítók és egyéb szükséges eszközök, melyekkel a munkát gyorsabbá, egyöntetűbbé és így tökéletesebbé lehetne tenni.

Nincs minden vármegyében részletes jó kezelési szabályzat, minek következtében a főnököknek kell alantasaikat a legegyszerűbb kezelési dolgokra is tanítani.

A fizetések elégtelensége következtében azon tisztviselők, a kik nem vagyonosak, (s vagyonosak ma már minél kevesebben vannak) kénytelenek más jövedelmet hozó keresettel is foglalkozni, hogy megélhetésüket biztosítsák; a segédszemélyzet pedig csak rövid ideig marad egy helyben (mert a csekély fizetésből megélni nem lehet) és így állandóan gyakorlatlan egyének tanítása meríti ki a hivatalfőnök erejét és idejének nagy részét.

Ezen bajokon gyorsan segíteni kell, mert nemcsak a közigazgatási tisztviselők már-már elviselhetetlen helyzete kívánja a segílyt, de parancsolóan sürgeti azt az állami közérdek is, hogy a közigazgatás jó és gyors legyen.

Művészet és nevelés.

Zombor, 1900. május hó.

Minden civilizált országban a hazafias nevelésügy kérdése az, a mely felé osztatlan érdeklődéssel és jóakarattal, sőt áldozatkészséggel fordul a közvélemény.

Anglia, Franciaország, Németország semmit sem sokal, a mi a nemzet fiainak művelése és nevelése érdekében történik.

Mi, magyarok, csak azóta tarthatjuk magunkat a civilizált társadalom keretébe beillő népek, a mióta a nemzeti nevelésügy terén komoly kísérleteket teszünk arra, hogy helyünket nagy és hatalmas példák mellett megtudjuk állani.

Vigasztaló és örömdetes, hogy e tekintetben az újabb korszak irányadó és vezető férfiai iránt teljes bizalommal lehetünk. Ha nem is értünk el egyszerre mindent, de fokozatos haladás vonalán határozott lépésekkel megyünk előre. Ezt bizonyítja az a nagy jelentőségű, rendkívül fontos terv is, a mely a hazafias nemzeti nevelés eszközei közé bevonná a művészetet.

A múlt év október havának közepén történt, hogy Wlassits Gyula közoktatásügyi miniszter, a kinek nevelésügyünk máris oly sokat köszönhet, szaktanácskozmányt hívott össze a végett, hogy az említett terv első megpeditésére, illetve a megvalósítás formáinak a megbeszélésére módot adjon.

A nevezetes terv lényege az, hogy: az elemi népiskolák IV—VI. osztályai számára olyan történelmi, földrajzi és etnografiai szemléltető képek készíttessenek, a melynek a népiskolai tanítás célját szem előtt tartva, a leg gondosabban megállapított motívumok szerint, hazai művészek által készítve, a nemzeti irányú népoktatásnak becses segédeszközei legyenek.

Ilyen szemléltető képek bőségesen vannak a külföldi népiskoláiban és a tanügy oszlopos férfainak véleménye szerint az ily képek szerepeltetése a kitűzött cél elérésére föltöbb alkalmas.

Ha idegen forrásból vesszük is az eszmét, a kivitel áldásaiból bőségesen kivethetjük majdan a részünket. Hisz a magyarézésnek, a hazafias gondolkodás fejlesztésére fogjuk felhasználni ezt az erőt, a mely a művészetben rejlik és a mely mindenütt diadalmaskodik, a hol szereplésre tér nyitattik.

Az említett szaktanácskozmányban kiváló férfiak vettek részt, a kik meghallgatták a miniszter érdekes beszédét erről a tárgyról és aztán kicserélték nézeteiket. Mindenkit lelkesített a miniszter terve, hogy a népiskolákat oly szemléltető képekkel lássa el, a melyek egyfelől a gyermekben a szép iránt való érzékét felkeltsék és másrészt a hazafias érzést emeljék.

Az előadói javaslat különösen hangsúlyozta, hogy a gyermek lelki tehetségének kiművelésére három irányban kell hatni, ugymint az értelmi, vallás erkölcsi és esztetikai irányban. Ez a három irány képviseli az igazat, a jót és a szépet. A szépnak a kultusza első sorban a művészet föl-

adata. Ezen az alapon és ezzel a logikával történik a művészet bevonása a nemzeti nevelésügybe.

Az eszme gyönyörű!

Nagy fontosságát, kiváló jelentőségét meg nem érteni szinte lehetetlen. Azt érzük el megvalósításával, hogy a gyermek már zsenge éveiben hét—tizenkét éves korában, hű mását láthatja maga előtt hazája egyes részeinek, szépségeinek, vidékeinek, alakjainak és ugy ezeknek, mint a történelmi motívumoknak művészi képben való szemléltetése által, emelkedik és tisztul hazafias fölfogása ép ugy, mint izlése. Mindezek kapcsán kifejlődik a gyermek lelkében a szép megismerése és szeretete, a művészi izlés csirája, a mi később sokkal fogékonyabbá teheti az esztetika iránt, mintha mindennek hijával maradna.

A terv megvalósítása érdekében több kiváló férfi véleményét kérdezte meg a miniszter. Az illetők írásban terjesztették elő nézeteiket a készítenő földrajzi, etnografiai, történelmi arkeológiai képekről.

Annyi történt aránylag rövid idő alatt, hogy a terv előmunkálatait bátran befejeztnek tekintethetjük. A miniszter már novemberben kiadta tájékoztatását az iránt, hogy az értekezlet fő megállapodásai mik voltak és hogy egyelőre negyven szemléltető kép készíttetését határozták el, amelyek közül 20 a magyar történelemből, 12 a magyar földrajz és néprajzból, 8 pedig a magyar irodalomból vegye tárgyát. Ezzel kapcsolatosan adták meg aztán irányító nézeteiket a képtémákra vonatkozólag a megkérdezett kapacitások.

Már eljutottunk odáig, hogy a szemléltető népiskolai képekből pompás kiállításunk van az országos képtárban, a hol ezek a képek öt csoportban szépen elrendezve minden érdeklődőnek nyönyörűségére vannak.

Remélni lehet, hogy az a buzgalom és kitartás, a mivel Wlassits miniszter minden föladatát végzi, rövidesen odajuttat bennünket, hogy magyar művészek által készített hazafias tárgyú ily szemléltető képekben telhetik igaz örömünk.

A paedagógia és művészet vállvetve egymásnak hiven és jóindulattal segítve kell, hogy ezt a nemes célt, a gyermekek esztetikai hazafias nevelését előmozdítsa.

A festészetről.

Festészetünk színvonala évről-évre emelkedik. Nehéz a közönség közönyét kezdetleges, gyarló munkával megtörni, hiába áll vele szemben nemes törekvéssel az ember. Hány, igazán nagy lehetőség megy tönkre e művészet iránt nem érdeklődő közönyös társadalomban, mert nem támogatja senki művészetét, önmaga pedig nem képes megismertetni azt, mert nincs alkalma rá. Nem akad

Nászajándékul

(menyasszony nővéremnek.)

Szeresd a férfit, ki szíved elnyeré,
Szeresd örökké, hűen, végtelen,
Állj oldalán meg büszkén, rendületlen,
Bár sorsod átok vagy gyönyör legyen;
Szeresd nagyon, ha túlboldognak látod
Simulj melléje édes támaszul,
De százszorosan szeresed, ha szenved,
Ha áldozatként szíve vére hull!...

Szeresd nagyon! csókold le homlokáról
Az életküzdés borús föllegét,
Fondd át karoddal biztatóan, lágyan,
Mint zöld repkény a tölgynek törzsökét;
Csókold le ajkát, hogyha otthonába
Fáradtan, némán hozzád tér haza
S lágy öleléssel ringassd el lelkét,
Ha csapdossa azt Élet vihára.

Csak néki élj, csak ő legyen világod
Egészen, tisztán, hűen, osztatlanul,
Légy vele tődvben, ha kell — szenvedésben
Merészen, büszkén, elválhatlanul;
Kövesd a mélybe, vagy fel a magasba,
Imáddal óva, védve életét...
— S megáldja akkor a hatalmas Isten
Szerelmelek szövetségés frigyét!

Szeresd a férfit, ki szíved elnyeré,
Szeresd örökké, hűen, végtelen,
Állj oldalán meg büszkén, rendületlen,
Bár sorsod átok vagy gyönyör legyen;
Szeresd nagyon, ha túlboldognak látod
Simulj melléje édes támaszul,
De százszorosan szeresed, ha szenved,
Ha áldozatként szíve vére hull!...

Herold Gyula Béla.

ROBESPIERRE BUKÁSA.

Írta: Kubinyi Viktor.

Sajátságos s a történelem eseményei által beigazolt tény, hogy mindazon államférfiak, kik igaztalanul ragadták magukhoz a hatalmat, vagy már meglevő hatalmukkal erőszakos, talán éppen vérengző hajlamaikat követve, visszaéltek, rendszerint váratlanul, akkor bukának el, midőn hatalmuk delelőpontján állva, magukat a legnagyobb biztonságban vélik. Így volt a birberd arrasi ügyvéddel, Robespierrel is, ha ugyan a rémuralom ezen véres szörnye egyáltalán államférfiúnak mondható.

Robespierre nem kimélt senkit, nem kegyelmezett és nem irtalmazott senkinek, a ki elég vakmerő volt utjába állani. Így II. germinal 16-án Desmoulin Kamillt, D'Eglantine-t és Dantont, legmeghittőbb cinkosait egyszerűen lefejeztette, mivel féltette túllik hatalmát. Attól tartott, hogy azok a cinikus fűfanggal párosult vad erőszakosságban vele egy színvonalra emelkedve, veszélyeztetnének teljhatalmanak nimbuszát. Lett legyen azért valaki royalista, girondista, jakobinus vagy bármi más: ha mindeben feltélenül meg nem bódolt a rettegett diktatorknak, ha nem hajlott meg szeszélyei előtt, vagy bármi más oknál fogva száka volt a szemében, az minden pillanatban kész lehetett a pusztulásra s egy pillanatig sem volt biztos, mikor kerül majd a nemzeti hóhér, Samson „mester“ karmai közé.

Idéges türelmetlensége nőttön-nőtt, csaknem örületté fajult, midőn látta és tapasztalta, hogy korlátlan hatalma dacára sem lesz képes elsöpörni mindazokat, kik — szerinte — a közjót veszélyeztették. Pedig ugyancsak gondoskodott am az „ellenszegülők“ elnémitásáról. Fouquier Tinville, a rémuralom feketelelkű köztáplója éjjelt nappallá tett, csak hogy a preskribáltak légióit a bakónak „törvényes formában“ kiszolgáltassa. Samson „mester“ pedig napestig elfoglalta véres munkája. Így 1794. évben magában július hóban naponta 25—40 francia polgár feje hullott a kosárba az „egyalit, fraternit, liberté“ nagyobb dícsőségére! És Robespierre még sem nyugodott. Vérszomját halomragyilkolt polgártársainak hekatombái sem voltak képesek kielégíteni vagy csak csillapítani. Minél inkább fogytak ellenei, felzigatott

képzelete azokat annál nagyobb számban látta. Így azután nem esoda, hogy legmeghittőbb embereit, olyanokat is halomra gyilkoltatott, kik hozzá valóban méltók voltak és kikben minden körülmények között megbízhatott volna.

Ámde elérkezett az ő ideje is. Megjött a leszámolás napja és ugyanazok, kik annak idején a szelidlelkű, szerencsétlen XVI Lajos királyt, a Bourbonok büszke és dícső nemzetiségének jóságos, de épp oly gyenge sarját, letaszították apáinak trónusáról, leütötték fejéről a lilomos koronát, kiragadták kezéből a jogart, majd igazi ripókók módjára megburcolták s nyaktóló alá vonszolták uralkodójukat, — ugyanazok buktatták meg Robespierret. De nagyon csalódnánk, ha azt hinnők, hogy ezen szerencsétlen kreaturák Robespierre megbuktatásával talán véget akartak vetni a rémuralom véres izzelmeinek! Ne higyük, hogy a rettegett diktátor megbuktatásával jobb, türethetőbb s a „Grande Nation“ történelmi multjának inkább megfelelő állapotokat akartak teremteni. Hisz a Nemzetgyűlés (Convent) tagjai nem azért léptették életbe a rémuralmat, hogy annak véres törvényeit a legelső alkalommal sutba dobják! Nem! Csupán azért buktatták meg Robespierret, mert megunták, megutálták s magukhoz akarták ragadni a diktatorknak minden hatalmát. És ha Robespierre halála után a nyaktóló áldozatainak száma tetemesen megcsappant, ennek okát korántsem kell a „nyilvános jólét bizottság“nak (Comité du salut public) emberségesebb érzelmeiben keresnünk. Ez egyedül azon körülményben leli magyarázatát, hogy az intézők már — kénytelen-kelletlen bar — a nép hangulatával is számoltak, a mely pedig lassanként észretért, felocsúdott a párolgó „polgárvér“ okozta mámorából, elundorodott a folytonos céltalan öldökléstől és immár hangosan követelte a béke és nyugalom visszaállítását. No meg egy kevéske szabadság után is vágyott, mert a rémuralom mindent nyujtott, csak szabadságot nem.

A helyzet még Robespierre alatt válságossá lön. Így azután a zsarnok, ki mint az összes bizottságok feje és lelke a kormányzásnak minden idegszálát kezében tartotta s azt csak egy pillanatra is másnak a világról át nem engedte volna, ugyancsak gondoskodott róla, hogy mindazokat, kik őt hatalmi tulkapásaiban a

olyan műbirálóra, a ki nézetét jóakarattal elmondaná, útbaigazítaná, műértelmével oktató, tanácsaival buzdítaná.

Bírálat nélkül révedezni, ez: kútfeje minden nyomorúságnak, melyben akármilyen izmos tehetőség sanyalódik. Beteges ambíciók fejlődhetnek ferde irányban; nagy tehetségek zülhetnek el a bizonytalan sejtelmek forró Szabaráján és nevésegesen képzelődő középserűségek kapaszkodhatnak hiú önértékük papiros-sárkányán a magasba, ha senki sem bánja, ha senki sem törődik vele.

Olyan az ember bírálat nélkül, mint a bűvár, a ki leszáll a tenger fenekére, egyre fölmerül, meg újra leszáll — és a parton nincs senki, hogy megbecsülje, mit ér az, a mit felhozott? Drága gyöngy-e vagy hitvány kavics — ki mondja meg? Minden festőnek, nagy, hírneves festőnek át kell mennie a tehetség bizonyos magasságu asszentáló mértékén. Ne hordozza senki nagyon magasan a fejét és ne verje a képzelődés kakasülőjén a festett eget, mert: a kiben van tehetség, azt a nélkül is észreveszik, ha erre törekszik, ha pedig nincs, akkor hiába; meddő minden fáradozása.

A magyar művészet termékei rohamosan fejlődnek a festészet terén is; az utóbbi időben oly annyira emelkedett, hogy egyáltalában nincs miért pirulnunk vagy kétkedően, a többi európai nemzetek művészetét mellet megemlíteni.

A természetnek festői ábrázolása, úgy, hogy az mintegy kis világot tüntessen elénk — ez a tájképfestészet. A képzőművészet ezen ága az ó-korban tökéletesen ismeretlen volt még s mint önálló műág, a XVII. század elején lépett fel Németországban és a Németalföldön. Ma már, jól kifejlődve, feltűnteti az évszakok és a világítás jellemét. A különbözet azáltal jöhet csak létre, miként fogja fel a festő a természetet.

Vannak (különösen a naturalisták), akik meg lehetős hű képét adják a valóságnak, a látszatnak, mely a megválasztott álláspont környezetében levő összes tárgyakat tünteti fel; mások a természetnek csakis bizonyos jellemét írják le és ennek egyes tárgyait, csupán mintául veszik, melyek kombinációja és kiművelése által, egy képet törekszenek alkotni, mely a művész fantáziájában meglevő képzetnek költői tartalmat és alakot kölcsönöz. Ez az ideális tájkép.

Akár naturalisztikus, akár ideális a tájkép, mindenkor a művész hangulatától lesz feltétele, melylyel a tényleg meglevő vagy pedig a fantáziájában létező természetet ábrázolja; csak akkor éri el a festő célját, ha az ábrázolt tájkép általános jellemével összhangban áll. Az újabbkori tájképfestők igen lényeges hibát követnek el, az ugynevezett szecessziós képekkel. Javítani akarnak a természetet! S ez a szerencsétlen törekvés ma-holnap dekoráció festéssé alakítja a tájképfestészetet, mert nekik az ég nem elég kék, a hajnal pírja nem bir kellő színpompával, a nyugodtan folyó csermely hajában kevés az élet és az erdő magánya nem elég regényes; az a természet, mely csupán imára kész, nem elégíti ki korunk tájképfestőit, ők egy szebbet, egy regényesebbet akarnak alkotni, mely ne csak a magasztos isten-

imádáshoz vezessen, hanem: imponáljon. Annyira törekszenek mindenáron meglepetést szerezni a szemnek a színekkel — azon színekkel, melyekben sok a fény, de hiányzik a melegség — hogy a nélkül, hogy tudomással bírnának róla, megrabolják a természetet a költészetétől. Legmagasztosabb, legmegkapóbb a festmény akkor, ha a természetet a maga eredetiségében adhatjuk vissza, nem adunk hozzá — de nem is veszünk el belőle semmit. A művészetet jellemzik: az érzés lágy üdesége, igazság és erő a kifejezésben, dús színezés — és mindenekelőtt a munkásság azon komolysága, mely minden köznapi hatásvadászatot mellőz és megvet, s egyetlen hatását, csakis a tárgy természetű, erősen realizitikus, de mindenkor nemes kivitelében keresi.

A festésnél leginkább a rajz helyes beosztását s a távlatot kell szem előtt tartani.

Csupán optikai tümemény feltüntetése által, hogy valamely tárgy a távolban kisebbnek látszik, mint a milyen közelben, még korántsem távlatos a festmény.

A távarányossághoz egyetlen nézőpont, határozott természeti látkör szükséges; ez az, amit az ó-kori festményekben hiába keresünk.

Ha az alapterület nem vízszintes, akkor, a miknek egymással kellene látszaniok, egymás felett látszanak.

A művész hazája: széles e világ! de a művész igazi világa mégis csak — a haza. Az igazi genie ép úgy kiragogyhat bármely szűkhatáru hazából az egész világra, mintha az egész világot ő maga járná be.

Mályva.

A szentlélek ünnepe.

Nagy analógia van a természet fejlődési folyamatát előtűntető évszakok és a kereszténység nagy sátoros ünnepei között.

A természet téli szunnyadása jelképe az Ur karácsonyi születésének, mikor a kisdéd erőtlenségében, szendergésben és nyugalomban kifejté a jövő erőit; a feltámadás, a husvét magasztos ünnepe összeesik a természet feltámadása, a tavasszal, és végtére pünkösöd, a szentlélek ünnepe mindent átható erejével és felmagasztaló lelkesedésével nem-e képe a teljes diszben álló természetnek, mely maga a legszebb megnyilatkozás, — és teljes, általános működéséből mindentünnen kiárad a szentlélek?

Az érző kebel a természet hangulatát mindig átérzi az illető ünnepre is és így szükségszerűen a természet behatása alatt ünneplünk.

Rózsafüzérekkel, az év legbájosabb virágával koszorúzzuk meg pünkösöd ünnepét, a színek, az ég sugarai legüdebbek a frissen felfakadt természetben, a szentlélek ünnepénél a szív érzelmei leginkább felhangolják a köznapi élet sivárságában, — azért oly kedves, oly költői előtűnik e nevezetes ünnep.

A szentlélek, a lelkesedés galambja terjeszti szét szárnyait a keresztény világ felett ez ünnepen, mikor vissza megyünk távoli századokba, azon időpontra, mikor szent hitünk hős alapítói, az Ur tanítványai összejövetelükben, közvetlenül hatottak egymásra és megkötötték azon erős frigyét tanai terjesztésére az ellenséges világ ellen. E kis csoport világtájában a népek ezreit meghódítá, küzdött, vértanubalált szenvedett, de az eszme a szentlélek jelvénye alatt diadalra emelkedett, urálja a jelent és a jövő századait.

A mai kor anyagi célokat, élvezet hajhászó kietlenségében, alig képes felfogni az apostolok önzetlen életét, mindent odavető lelkesedését és ámulattal áll meg sokszor mai apostolaink előtt, kik eszmények után indulva, a tömegektől meg nem értetnek és fenkölt gondolataik, érzéseikkel idegeneknek érzik magukat a mindennapiság forgatagában. A mai kornak valódi gyermeke mosolyog az elérhetlennek gúnyolt ideál és a lelkesedés felett és oda mutat a gyakorlati közéletre, hol elérhető az igazi siker, az anyagi haszon, a jólét, legfeljebb hangulatunk van akkor, midőn lelkesedni látszatunk. Pedig a szentlélek, a lelkesedés Vestatuze alapítá meg a kereszténységet, e hont a távoli és a közelebbi századokban, ennek valódi és hamisítatlan velőt, szívet melegítő lángja biztosítja e hazának a még mindig kétesnek látszó jövőt. Árasza reánk az ég a szentlélek áldását, mint reá árasztotta ősrégi századokban hitünk hős alapítóira és erős lesz hazánk; az igaz, a valódi hazafias lelkesülés legyen erős várunk.

Ritter Ágost.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a pünkösdi ünnepek miatt pénteken, e hó 8-ik napján jelen meg.

Udvari ebéd. Öfelsége a király a delegációk ülésezésének befejezése alkalmából szerdán udvari ebédet adott, a melyre Latinovits Pál, a rigyei választókerület országgyűlési képviselője, delegátus, is hivatalos volt.

Előléptetés. Öfelsége a király Jusits Antal zombori kir. törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba léptette elő. Törvényszékünk kitűnő, kedvelt bírájának ezen jól megérdemelt kitüntetése egy bíró társai körében, valamint egész Zomborban ószinte, igaz örömet keltett.

Előléptetés. Öfelsége a király Marián Miklós szabadkai kir. törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba léptette elő.

Áthelyezés. Öfelsége a király Pollner Kálmán dr. ó-becsei járásbírói albirónak a szegedi járásbíró-sághoz eddigi minőségében saját kérésére való áthelyezését megengedte.

Ev. ref. istentisztelet. A helybeli ev. rev. gyülekezet folyó évi június hó 4-én, pünkösöd második napján délelőtti 10 és fél órakor (szokott imahelyiségében Basa-utca 202. szám alatt) urvacsoarával egybekötött istentiszteletet tart. Szendy Lajos lelkész, Kozma László egyház gondnok.

legkisebb mértékben, csak legtávolabbról is gátolhatnák, eltegye láb alól. Őt gyilkos szándékainak, rettenetes terveinek keresztívitelében és embertelen parancsainak szolgálékü végrehajtásában testestől-lelkestől támogatni, vagy pedig állatias vérszomjának áldozatul esni! Ez volt a jelszó. E kettő közül kellett választania minden „szabad francia polgár“-nak. És ugyan mi természetesebb, mint az, hogy fölös számmal akadtak olyanok, kik életükért remegve, igazi rabszolgák módjára beadták derekukat és meghódoltak az arrasi hiéna előtt?!

Pedig Robespierre még így sem boldogult. A Nemzetgyűlésnek thermidor 9-iki ülésén a képviselők nagy többsége már Robespierre vért szomjuhozta. Ő maga is érezte, hogy döntés előtt áll, de nem félt, mert bizott ékesszólásának varázserejében, bizott még mindig oly nagy hatalmában. És bizott oly vakmerően, mint eddig talán még soha. Éppen ezért felvette a Nemzetgyűlés részéről eléje dobott keztyűt: ő maga kezdte meg a harcót és keshégy vitte. És ekkor bizonyította be leginkább, hogy nem okos ember, mert hisz előre kellett volna látnia, hogy a késnek hegye legelőször is az ő saját nyakát szegi.

A már említett nap előestéjén, thermidor 8-án megjelent a Nemzetgyűlés előtt és hosszas, szónoki lendülettel és epés kifakadásokkal tett beszédben ugyan-csak megleckézteti ellenfeleit, anélkül azonban, hogy azoknak csak egyikét is megnevezte volna. Tudta, hogy ezzel csak olajat öntene a már ugys lángoló tüzre. A Nemzetgyűlés tagjai éktelen közbeköltásaikkal akarták őt beszédének elmondásában megzavarni s végül csufosan lehurrogták. Néhány órával utóbb pedig a jakobinusok klubjában ugyanezért a beszédeért lelkesen megéljenztek. Leghűbb cinkosainak, a jakobinusoknak mulkedése annyira elbizakodottá tette, hogy másnap újból megjelent a Nemzetgyűlés előtt. És ez vesztét okozta. Alig hogy helyét elfoglalta, egymásután felpatantak helyeikről ellenesei és súlyos vadakkal illették őt. Billand-Varenne, Tallien, Bourdon és Collot d'Herbois dühösen kikelték az „új Cromwell“ ellen. „La cloture! A bas le tyran! Aux-voix, le décret d'Accusation!“ (Eláll! Le a zsarnokkal! Szavazzunk a vádirat fölött!) Ily és hasonló közbeköltások tulharsogták a tehetetlen dühében reszkető diktátorok minden szavát. Az ülés

elnöke végre véget vetett a tomboló zűrzavarnak és szavazásra bocsájtotta a vádiratot, melyet Robespierre ellenesei már napok óta készen tartottak. A jelen voltak állva hallgatták az elnök előterjesztését s a vádlevélnek minden egyes szavát dörgő éljenzéssel fogadták. Mintha a bosznallásnak minden démona kiszabadult volna az alvilágból! A Nemzetgyűlés egyhangú lelkesedéssel magáévá tette a vádlevelet s még a ki talán akart volna, az sem mert Robespierre javára szavazni. A szavazást nyomban a határozat végrehajtása követte. Robespierre, fivére, a ki önként ajánkozott, hogy fivére sorsát mindenben megosztja, továbbá Lebas, Couton, Saint-Just és Henriot, a párisi helyőrség főparancsnoka a helyszínen letartóztatottak és számukra részint a Louxembourg-palota, részint egyéb fegyházak jelöltetett tartózkodási helyekül mindaddig, míg a Nemzetgyűlés végérvényesen határoz sorsuk fölött. De ebbe már a nép is beleszólt. Midőn ugyanis a foglyokat kivetették az ülésteremből, hogy őket nyomban a részükre kijelölt fogházakba toloncolják, az összecsdült népsokaság kiszabadította és egyesén a Hôtel de la ville-be (városbáza) vitte őket. Az általános zűrzavar leirhatatlan mérvet öltött és csak akkor állott némileg helyre a rend és nyugodtság, midőn a folytonos permanenciában maradt Nemzetgyűlés Robespierret és fogolytársait törvényen kívül állóknak nyilvánította. A párisi helyőrség fővezénylete Barras-ra ruházottat, a képviselők az új főparancsnok köré sereglettek és hajnali fél két órakor fegyveres csapatokkal a városbázába nyomultak. És ugyanazon pillanatban, midőn Barras fegyverei erőszakkal behatoltak a városbázába, eldőrdült egy pisztolylövés és — Robespierre szétroncsolt állkapoccsal aletlan a menhelyétől szolgáló terem padozatára bukott. Vajjon önkézevel akarta-e életét kioltani? Avagy Méda csendőr golyója terítette-e le azt, kire már rég fente a fogat? Ez ma is nyílt kérdés, mely felől a történetírók már sokat vitáztak és sok a valószínűség a mellett, hogy tényleg Méda terítette le Robespierret, mert történetileg bebizonyított tény, hogy Méda fennen dicsekedett vele, hogy ő volt az első, ki a zsarnokban kárt tehetett. Mindegy. Bármint történt is, annyi bizonyos, hogy a lővés csak siettette a foglyoknak már amugy is biztos halálát.

Midőn a csendőrök Robespierre vetették magukat,

hogy őt megkötözzék, a fiatal nagyravágyó zsarnok bősztigrisként védekezett, de a sok veresítés végre is megadásra készítette. És mi lett a többivel? Lebas föbelötte magát; Saint-Just-ot lámpakaróra huzták; Henriot a városbáza alatt végighuzódó szennyes csatornába rejtőzött. Dumast, a forradalmi törvényszéknek levezített elnökét Couthonnal együtt eszméletlen állapotban egy asztal alatt találták. Rémtünetekben elájultak.

Míg a városbázán javában folyt a dulakodás, az alatt a Nemzetgyűlés tagjai a halalos ítélet sürgős végrehajtásában szolidaritást vállaltak.

Robespierret csakhamar hevenyészett hordágyon a közjólét bizottságának helységeibe hurcolták, hol sokáig eszméletlenül hevert a kényelmetlen fekhelyen. Majd felésmélt. Érezte, hogy a lélegzés nehezére esik. Iszonyu erőmegfeszítésbe került, míg elgyengült karját szájhához emelte és ekkor ijedten észlelte, hogy a szájaiba tolt aludt vér megfúladással fenyegeti. Az ijedtség visszaadta lélekjelenlétét és elővett kabátja zsebéből egy írást — azt mondják egy végrehajtásra váró halalos ítélet volt — azt többször összehajította és az ekként eléggé kemény papír hegyével úgy-ahogy eltávolította szájból a vért.

Reggeli hat óráig teljesen magára volt hagyatva. Ekkor megérezte a Nemzetgyűlés által odarendelt sebet, hevenyében kimosta és bekötözte a tátongó sebet és ennek megtörténte utau őt többi fogolytársával egyetemben a Conciergerie-be szállították, a honnan pedig — a rémuralom eddigi tapasztalatai szerint — már csak néhány lépés választja el a foglyokat a nyaktőlől.

Robespierre ezalatt teljesen visszanyerte lélekjelenlétét, ugyanynyira, hogy a fogházban a számára kijelölt zarkába érve, a foglartól jelekkel ténált és tollat kért. A foglár — csak az imént a zsarnok egyik szolgálékü hive — kegyetlen vigyorgással és a pribékeket mindenkor jellemző durvasággal visszautasította a fogoly kívánságát.

— Mi a manónak kell az neked? Talán bizony legfőbb lényednek akarsz még néhány bucsusztó irni? (Tudnunk kell, hogy Robespierre a forradalmi ünnepek során beiktatta a forradalom által proklamált „Etre Suprême“-t, egy nagyon is franciásan öltözött színésznőt. A kárörvendő foglár tehát erre célozott.)

Athelyezés. Rovenszki József ezredes az újvidéki 6. gyalogezred 3. zászlóaljának parancsnoka Újvidékről Budapestre helyeztetett át és helyébe Wanner Hermann alezredes nevezetett ki.

Drescher Ede. Szomorú gyász híre terjedt el kedden este városunkban, hogy Drescher Ede kir. közjegyző meghalt. Elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Drescher Edéné szül. szentiváni Ivánovits Anna maga és gyermekei Sándor, Pali és Erzsike, valamint az alulírt rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy a legjobb férj, atya, gyermek és rokon, Drescher Ede kir. közjegyző, Baja város volt polgármestere és országgyűlési képviselője a mai napon délután 5 órakor életének 50-ik és boldog házasságának 15-ik évében jobblétre szenderült. A drága halott holtteste folyó évi május hó 30-án este 6 órakor a gyászháznál beszenteltetni és azután a családi sírboltba leendő elhelyezés végett Bajára szállíttatni fog. Az engesztelő szentmise áldozat Zomborban, folyó évi június hó 2-án reggel 8 órakor fog megtartatni. Zomborban, 1900 évi május hó 29-én. Áldás és béke hamvaira! Özv. Drescher szül. Willinger Anna, anyja. Drescher Rezső, Drescher Gyula, Drescher Béla, Klénancz Györgyné szül. Drescher Maria, testvérei. Drescher Rezsőné szül. Heller Amália, Drescher Gyuláné szül. Husveth Paula, Drescher Béláné szül. Hüttl Alexandrine, Klénancz György, sógoronói és sógora. Nagy részvét nyilatkozott meg beszentelésénél. A ravatalos teremben, a mellékszobákban és folyosókon nagyszámú gyászoló közönség gyűlt össze. Koszorukat a következők küldték: Edes jó urannak: Annja. — Kedves apukának: Sándor, Pali és Erzsike. — Drága fiának: Anyád. — Felejthetetlen barátjának: Sándor Béla. — Felejthetetlen barátunknak: Orkonyi Ede és neje. — Kedves Dusinknak: Dező és neje. — Ede, hű barátunknak: Czirfusz család. — Oszinte részvét jeleül: Husveth család. — Drága Ede bácsinak: Gyurka. — A felejthetetlen jó barátunk: Goszdu Elek és Hermin. — Mely kegyelettel felejtethetetlen főnökönknek. Jó Dusinak: Lussy és Pista. — Felejthetetlen jó barátunknak: a Paul család. — Baja város közönsége hálás kegyelele jeleül Drescher Ede, volt polgármestere emlékének. — Felejthetetlen rokonunknak: Bodiúék. A beszentelési szertartást Fejér Gyula apátplébános végezte püspöki infulával Agatics Boldizsár, Muzsik István és Pfalz Jakab káplánok segédletével. A „Circum dederunt“ megrázó éneke után templomi eszűdben szentelte be a halottat Fejér apátplébános és mondott megható imát a megboldogult lelki üdvéért. — A megboldogult holttestét a tegnapi reggeli vonattal Bajára szállították, a hová a vonat valamivel 9 óra után érkezett meg. Városunkból is sokan kísérték el végső útjára. A bajai pályaudvaron nagy gyászoló közönség várta. Koporsóját itt is elhalmozták a kegyelet bántos jeleivel: koszorúkkal. Ott volt egész Baja város közönsége, a hatóságok Schmausz Endre főispán és Hegedűs Aladár polgármesterrel, az iskolák, egyesületek, társulatok. A szülőföld kegyelele valóban imponáns módon nyilvánult meg elhunyt fia iránt. A merre a gyászos menet elhaladt, az üzletek és nyilvános helyiségek a mélyen érzett gyász és részvét jeleül zárva voltak. Az óriási menet csak lassu lépésekben haladhatott előre. A Rökus temetőbe érkezve, a koporsót a temető kápolnájában díszes katalokra emelték és Vojnits Dániel apátplébános fényes segédlettel gyászmisét celebrált az elhunyt lelki üdvéért. A mise után a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

Eljegyzés. Konyovics György dr. a jeles képzettségű zombori kir. alügyész, ifjúságunk előkelő, népszerű tagja eljegyezte Berkovits Borota Ella kisasszonyt néhai Berkovits Milos mérnökki örököse és neje Drakulits Zsófiának leányát. A szépméretű ifjú párnak igaz szívből zavartalan, tartós boldogságot kívánunk.

Istentisztelet. Az ág. evang. híveknek tudomására hoztuk, hogy f. évi június hó 4-ikén d. e. fél 10 órakor Urvacsorával egybekötött Istentiszteletet fog tartatni, melyre a t. hívek meghívotnak. Gertinger Pál s. k. felügyelő, Korossy Emil s. k. utazó lelkes.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter az újvidéki szerb munkás daléregylet alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

A peres eljárást, mint teljesen feleslegest, mellőzték. Hisz a vádlottak a törvény oltalmán kívül állottak és a rémuralom idejében a halálos ítélet végrehajtásához teljesen elegendő volt az elítelt személyazonosságának bebizonyítása. A sors kegyetlen iróniája úgy akarta, hogy Fouquier Tinville, a bírheidt köztársaság és Robespierre egyik legmeghittebb embere mondja ki a halálos ítéletet. Es hogy ezen ténykedés legkevésbé sem hatotta meg a köztársaság „urat“, Robespierre „testi-lelki jóbarátját“, bizonyítja, hogy nyomban utána cinikus nyugalommal halálra ítélte egy másik jóbarátját, Lescot Fleuriot.

Thermidor 10-én (július 28) elkészült az időközben huszonkettőre felszaporodott vádlottak névsora (liste générale et très exacte des condamnés) és ezen hangzatos címmel: „Grand affaire du tyran Robespierre et de ses complices, exécution place de la Revolution“ (A forradalom terén kivégzett Robespierrenek és cinkostársainak híres ügye), ki is függeszettett városzerte. Az elítéltek között ott szerepeltek Robespierre és fivére, Lebas, ki — mint már említett — előbb főbelátte magát s így már csak névleg szerepelt, Couthon, Saint-Just, Henriot, Lescot Fleuriot és Simon csizmadia, a szerencsétlen XVI. Lajos kincsozója; továbbá La Valette márkai, az északi csapatok főparancsnoka, Vivier, a jakobinusok klubjának elnöke (még ez is!) és a Commune néhány tagja.

Mercier (Tableau de Paris) állítása szerint a nap kiálthatatlan melege legkevésbé sem riasztotta vissza a rémuralom alatt oly szomorú hirre jutott nőket, hogy dühöt és szenvedélytől eltorzított orcáikat ki ne tegyék a perzselő napsugaraknak. Mindegyikük szemtől szembe látni akarta meggyilkolt rokonainak hóhérját.

Kit hoznak amott rossz szekéren? Ki az, kit a nép annyira körülvész, hogy a szekér csak lépésről-lépésre bir előrehaladni? Robespierre! Igen, ő az! Hozzák a vérszomjas hiénát, hogy ugyanazon sorsban részvétlően, melyre ő annyi polgártársát ítélte. Midőn a szekér a lakóházának közelében (Robespierre ugyanis bizonyos Duplay nevű iparosnak a Rue-Saint-Honoré és a Rue-Royal között, az „Assomption“ kápolna mellett álló házában lakott) felállított vesztőhelyre ért, a bős

Tízoltó szövetségünk választmányi ülése. Vármegyénk, Zombor, Szabadka, Újvidék és Baja városok tízoltó-testületei szövetségének választmányja mult hó 29-én Zomborban, a város háza kistermében rendkívüli választmányi ülést tartott, a melyen jelen voltak: Kék Lajos dr. ügyész (Apatin), Bittermann Nándor pénztáros, Czeder János parancsnok (Zombor), Hadzsy János dr. (B. Topolya), Popovits György (O. Kanizsa), Skossa Zoltán (Szabadka), Vermes Béla országgyűlési képviselő (Szabadka), Zanbauer Agoston (Újvidék) választmányi tagok. A gyűlésen dr. Kék Lajos elnökölt és a jegyzőkönyvet Popovits György vezette. Az ülés tárgya volt Városv László szövetségi alelnök lemondása, a szövetség újból való szervezése és a mulasztások helyrehozása. A szövetség ügye köztudomás szerint már évek óta stagnál, megakadt, sőt a megsemmisítés előtt áll és így orvoslásra szorul. A választmányi ülésre az 1897. évben O. Kanizsán megválasztott tisztikar lett meghíva. Elnökké akkor egyhangulag Karácson Gyula alispánt, alelnökké Városv László főszámvévót, ügyészség dr. Kék Lajost, az országos tízoltó-szövetség elnökét, pénztárnokká Bittermann Nándort, választmányi tagokká: dr. Balaton Gyulát, Czeder Jánost, Ertl Istvánt, dr. Hadzsy Jánost, Popovits Györgyöt, Rác Györgyöt, Skossa Zoltánt, Scheibner Gyulát, Vermes Bélát, Weizel Lajost, Zányi Bódogot, Zanbauer Agoston; pótagokká: Czabaffy Jánost, Hercz Edét, dr. Nyitrai Jánost és Rumbach Mihályt választották meg, a kiknek erről tudomásuk sem volt, mert a választmányi ülés konstatálta, hogy az 1897. évi választások eredményéről a megválasztottak mind ez ideig nem lettek értesítve. Az ülésen rendkívüli heves felszólalások voltak és a választmányi ülés határozatilag kimondotta, hogy a szövetség ügyei 14 nappal záros határidő alatt rendezendők. A jegyzőkönyv hitelesítésére Czeder János és Zanbauer Agoston választmányi tagok küldtek ki. Az ülés után a választmányi testülettel tisztelgett Karácson Gyula alispánnal és Vojnits István főjegyzővel.

Rózsaszínű levelek. A trónörökös a mult napokban Zimony közelében vadászaton volt. Onnan most utazott el. Mikor külön vonata Szabadkára érkezett, ott igen érdekes posta várt a trónörökösre. Helbling államásfőnök várta a vonatot és megérkezésekor a fővadászmeister által bejelentette, hogy öfenséggel óhajt beszélni. Két darab rózsaszínű borítékban „Drezda“ bélyegzővel ellátott levél volt a kezében. Az államásfőnök bevitte a leveleket és átnyújtotta a trónörökösnek, a ki megköszönte és kétszer is kezet nyújtott az államásfőnöknek. A trónörökös nyomban felbontotta a leveleket és elolvasta. Mig a vonat állt, néhány vasutas verődött össze a kocsik előtt és kíváncsián néztek a trónörökös dalias alakját. A rózsaszínű levelek, melyek Drezdából érkeztek — a trónörökös menyasszonya, Chottek grófnőtól való.

Jubiláris diszülés. Mint már e lapok hasábjain ismételtén megirtuk, a zomborvidéki róm. kath. tanító-egylet folyó évi június hó 7-én fogja megtartani 25 éves fennállásának jubileumát, mely alkalommal a városi székház nagytermében délelőtt fél 11 órakor fogja megnyitni és vezetni a diszgyűlést az egyházmegyei főtanfelügyelő és az egyelet tiszteltbeli elnöke: méltóságos és főtisztelendő Mayer Béla bosoni vál. püspök és székesgyházi örkanonok ur. Ez imponánsnak ígérkező diszgyűlésre az oktatásügy iránt érdeklődő minden rendű, rangú és vallású közönséget ez uton is szívesen meghívja a rendezőség.

Erettségi a felső kereskedelmi iskolában. A zombori felső kereskedelmi iskolában az irásbeli erettségi már befejezték. A szóbeli erettségi vizsgálatot június hó 11., 12. és 13-án tartják meg. A szóbeli erettségi a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter részéről dr. Lengyel Sándor kereskedelmi iskolai főigazgató, a kereskedelmi miniszter részéről pedig Kulinyi Zsigmond szegedi kereskedelmi és iparkamarai főtitkár lesz jelen. Az erettségi összesen 32 tanuló jelentkezett, kik közül azonban egy tanuló súlyos betegség miatt visszalépett.

Eljegyzés. Burdach Márton városi irodatiszt eljegyezte Grosits Teréz kisasszonyt Zomborban.

néptömeg megállította és néhán ember méltóságából kivetkőzött némben ékelen ordítózás és hadonázás között valóságos kannibál örömtáncot lejtett a mereven maga elé bámoló zsarnok körül, kinek fejét véres, szennyes kendő borította, úgy hogy arcának csak egy része volt látható.

Ekkor az asszonyok egyike elébe ugrott és így kiáltott fel:

— Nyomorult véged megrészegit az örömtől! Szállj le a pokolba, hová annyi családanya és hitves átka kísér!

Robespierre, a még pár órával előbb teljhatalmu zsarnok a nyaktól dobogójára lép. Beszéli akar, de vérfagyott álla megtagadja a szolgálatot. Némán áll ott ő, ki ékesszólásával magához ragadott minden hatalmat. Majd a nép felé int kezével s e pillanatban egy ugrással mellette terem a bakó és lerántja az elítelt fejéről a véres rongyot. A „diktátor“ fájdalomában sebzett vadként felordít. Alsó álla szabadon alá lóg és csak úgy ontja a vért.

Beaulieu híres „Eszays“-jeiben hosszasan megemlékezik ezen kivégzetéséről és többek azon, mindenestre helytálló nézetének ad kifejezést, hogy a kivégzetések rendes nézőközönsége aligha volt ily undorító jelenetnek szemtanúja. Robespierre ugyanazon kék selyem öltönyt viselte, melyben annak idején a már említett Etre-Suprême ünnepét megnyitotta, de drága öltözetét felismerhetetlenné tették az ajakából alómló vér és a nép dühének utálatos nyomai.

Henriot úgy állott Robespierre mellett, amint őt a csatornából elővonszolták; még csak nem is volt szabad magát letisztogatnia.

A Place de la Revolution kellő közepén felállított nyaktól hajnali 4 óratájt kezdett működni. Robespierre volt az első. Midőn a gyűlött zsarnok feje levált, a bakó — úgy amint azt nemrég XVI. Lajossal is megtette volt — hajánál fogva felkapta az eltorzult, véres főt s megmutatta a népek. A nép, a rémuralom korabeli híres „populace“ (csócselék) mennydörgésnek is beillő tapsviharral honorálta a hóhér „műfogását“.

Halálozás. Törley Bálint nagybirtokos, 1848/49. honvéd vadászhadnagy, volt emigráns, mult hó 29-én életének 77-ik évében elhunyt. Törley pezsgő-gyáros a megboldogultban edes apját gyászolja. Elhunytáról tettük a következő gyászjelentést: Alulírottak úgy magunk, valamint rokonaink nevében is mély fájdalommal jelentjük, hogy Törley Bálint nagybirtokos, 1848/49-iki honvéd vadászhadnagy, volt emigráns folyó hó 29-én déli 12 órakor, példás életének 77-ik évében elhunyt. A boldogultnak hült teteme f. hó 31-én délután fél 3 órakor fog az V. ker., Széchenyi-utca 12. szám alatti házában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és onnan Szabadkára szállíttatni. Lelki üdvéért az engesztelő szentmise áldozat Szabadkán a Szt. Terézről nevezett főtemplomban június hó 1-én délelőtt 10 órakor fog az egek Úrának bemutatatni. A boldogultnak hült teteme pedig ugyanaznap délután 4 órakor fog a Törley-háznál beszenteltetni és onnan az u. n. bajai sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1900. május hó 29-én. Áldás és béke hamvaira. Törley Gyula, Törley József, gyermekei. Törley Gyuláné szül. Karner Eta, Törley Józsefné szül. Sacellary Irén, özv. Törley Antalné szül. Nagy Katalin, menyei. Törley Bálint, Törley Ilona, Törley Dező, Törley Margit, Törley Tibor, Törley Antal, Törley Erzsébet unokái.

Országos vásár. A mult vasárnap és hétfőn városunkban lefolyt országos vásár igen nagy forgalmu és élénk volt. Lovakat, marhákat és jubokat annyit hajtottak fel, hogy ily nagy mennyiségre még a legöregebb vásárlatógatók sem emlékeznek. Rendőrségünk dicseretere legyen mondva, a felhajtott állatok teljesen megfelelő alkalmas helyet kaptak a vásártérten, anélkül, hogy felállításuk a szépen sorakozott iparos sátrakat háborgatta volna. Rendőrségünk a vásár mindkét napján Thurszky Jenő, városunk nagyrédmű főkapitányának személyes vezetése alatt permanens szolgálatot tartott és ennek köszönhető, hogy a vásár tartama alatt semminemű rendetlenség sem volt. Az óriási idegenforgalom dacára panasz nem volt és a főkapitány intézkedéseivel mindenki meg volt elégedve.

Templomépítés. A bács-gyurgyevői gör. kath. hívek régi vágyuk teljesítésének néznek elébe, építl az új templom. Az eddigi roskadozó imaházat valóban életveszélyesnek lehet mondani, idején való volt tehát a gondoskodás; annyival is inkább, mert ma már az apránkint ide költözött görög katolikusok lélekszáma meghaladja az ezert és a község lakosságának jóformán harmadrészét képezi. Az építési költségek előteremtése nem csekély megpróbáltatás a nagybárra szegény hívekre s csakis egyházmegyei főpásztorunk atyai gondoskodása tette lehetővé a megvalósíthatást. Utánjárásával 8000 korona segélyt eszközölt ki az államtól, az ikonostászt pedig saját költségeire csináltatja. Sós György kanonokot kiküldötte az alapok beszentelésére. A felszentelés alkalmával pedig — mi f. évi szeptember 20-ikára van tervezve — ismét meg fogja látogatni gyurgyevői híveit. Az építés elég gyorsan halad, pár hét múlva a falak már fél lesznek.

Letartóztatott könyvvezető. Szentatios letartóztatás történt a napokban Nagyikikindán. A szabadkai géptéglá és cementárgyár feljelentést adott be nemrég a szabadkai kir. ügyészségnél Netter Lipót volt könyvvezetője ellen, aki hűtlenül visszaelt a behelyezett bizalommal mert nagyobb összegű sikkasztást követett el, amelynek nemrég jöttek a nyomára. Netter eltűnt Szabadkáról, de a kir. ügyészség elrendelte országos körözletését. El is csípték néhány nap előtt Nagyikikindán, ahol üzletben volt alkalmazva. Kikindáról vizsgálatra hozták, ahol most a törvényszék fogházában vizsgálati fogoly. A vizsgálatbóri kihallgatása és minthogy a sikkasztásra vonatkozó bizonyítékok merültek fel, a vizsgálati fogságot fenntartotta.

Névmagyarosítások. Goldmann Antal titeli állami polgári iskolai tanító vezeték nevével „Vég“-re, Sonnenschein Albert topolyai illetőségű jászberényi lakos pedig „Sugár“-ra magyarosította a belügyminiszter engedélyével.

Ime, így fejezték be pályafutásukat az új Cromwell és hű cinkosai. Aljas, nyomorult volt egész életük s így haláluk sem lehetett más.

Am az elítélteknél sokkal nagyobb volt azoknak száma, kiknek mindenféle tekervényes kertülő utakon és ki tudná megmondani hány újabb gaztelt árán sikerült féltett, nyomorult bőrtüket megmenteni s kik közül olyanok is akadtak, kik neomsókára mint az új császárság pöffeszkedő „főurai“ hétrét görnyedtek — I. Napoleon előszobájában.

Pedig beh nem illet fekete lelkűkhöz a fényes állás és mennyit ártottak ezen kétes jellemű urak a Nagy Napoleon elvitáztatatlan nimbusának.

Egy könyvcepp.

Válladra hajtva lázas fejemet,
Halkan vallottam be szerelmemet
S válaszod, ahogy vágyva nézlek,
Egy forró könyvcepp.

A sors szava messze elszóllított,
Ne felelj — várj rám — bucsúdom halld?
S válaszod, amint esdve kérlek,
Egy forró könyvcepp.

Itt vagyok újra, mirtus ág rajtad,
Ez hát a vége eskünek, szóznak?!
S szemembe ragyog válasz helyett
Egy forró könyvcepp.

Wiener Edith.

juni
ban
més
„Po
3.
kor
teser
sajt
pál
I k
állón
a tar
szál
meg
nak
mezt
intez
Jegv
deser
Kezd
estél
párt
mél
zöb
190
teser
14-ic
mas
néps
folya
intez
11 ó
az ig
gár
kul
szá
köt
„So
m. la
virag
Gönd
urnó
a K
Eld
Melo
Lajo
mell
„Rug
becse
nézek
szell
Sand
Golze
„Ered
ó-bee
tett k
tulad
javál
áll iz
punk
fejl
vetés
séges
tenger
sárgul
most
első k
cernit
tótá
lökbe
gyűnt
tésen
Feilitz
Bert
erdőy
Desse
Zachá
közra
melk
kere
hozza
rozot
vagy
alapj
termo
ilyen
másó
arut
szesi
resked
teszi a
árakba
hitelít
fenáll
bevoná
J
szerb
pénzha
Marko
berébe
maga
körütra
ták, b
kovits
a gépet
feladta
lott er
sitani.
alkalou
sitó ge
óra ma
beledot
csinált
becsap
pénzha
nek és
három

Athelyezés. Rovenszki József ezredes az újvidéki 6. gyalogezred 3. zászlóaljának parancsnoka Újvidékről Budapestre helyeztetett át és helyébe Wanner Hermann alezredes nevezetett ki.

Drescher Ede. Szomorú gyászbeszéd híre terjedt el kedden este városunkban, hogy Drescher Ede kir. közjegyző meghalt. Elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Drescher Edéné szül. szentiváni Ivánovits Anna maga és gyermekei Sándor, Pali és Erzsike, valamint az alulírt rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy a legjobb férj, atya, gyermek és rokon, Drescher Ede kir. közjegyző, Baja város volt polgármestere és országgyűlési képviselője a mai napon délután 5 órakor életének 50 ik és boldog házasságának 15-ik évében jobblétre szenderült. A drága halott holttestét folyó évi május hó 30-án este 6 órakor a gyászházánál beszenteltetni és aztán a családi sírboltba leendő elhelyezés végett Bajára szállíttatni fog. Az engesztelő szentmise áldozat Zomborban, folyó évi június hó 2-án reggel 8 órakor fog megtartatni. Zomborban, 1900 évi május hó 29-én. Aldás és béke hamvaira! Özv. Drescher szül. Willinger Anna, anyja. Drescher Rezső, Drescher Gyula, Drescher Béla, Klénancz Györgyné szül. Drescher Maria, testvérei. Drescher Rezsóné szül. Heller Amália, Drescher Gyuláné szül. Husveth Paula, Drescher Béláné szül. Hüttl Alexandrine, Klénancz György, sógoronói és sógora. Nagy részvét nyilatkozott meg beszentelésénél. A ravatalos teremben, a mellékszobákban és folyosókon nagyszámú gyászoló közönség gyűlt össze. Koszorukat a következők küldték: Edes jó urannak: Annája. — Kedves apukának: Sándor, Pali és Erzsike. — Drága fiának: Anyád. — Felejthetetlen barátjának: Sándor Béla. — Felejthetetlen barátunknak: Orkányi Ede és neje. — Kedves Dusinknak: Dezső és neje. — Ede, hű barátunknak: Czirfusz család. — Öszinte részvét jelül: Husveth család. — Drága Ede hácsinak: Gyurka. — A felejthetetlen jó barátunk: Goszdu Elek és Hermin. — Mely kegyelettel felejtethetetlen főnökünknek. Jó Dusinak: Lussy és Pista. — Felejthetetlen jó barátunknak: a Paul család. — Baja város közönsége hálás kegyelete jeléül Drescher Ede, volt polgármestere emlékének. — Felejthetetlen rokonunknak: Bodiúék. A beszentelési szertartást Fejér Gyula apátplébános végezte püspöki infulával Agatics Boldizsár, Muzsik István és Pfalz Jakab káplánok segédletével. A „Circum dederunt“ megrázó éneke után templomcsöndben szentelte be a halottat Fejér apátplébános és mondott megható imát a megboldogult lelki üdvéért. — A megboldogult holttestét a tegnapi reggeli vonattal Bajára szállították, a hová a vonat valamivel 9 óra után érkezett meg. Városunkból is sokan kísérték el végső útjára. A bajai pályaudvaron nagy gyászoló közönség várta. Koporsóját itt is elhalmozták a kegyelet bántos jeleivel: koszorúkkal. Ott volt egész Baja város közönsége, a batóságok Schmausz Endre főispán és Hegedűs Aladár polgármesterrel, az iskolák, egyesületek, társulatok. A szülőföld kegyelete valóban imponáns módon nyilvánult meg elhunyt fia iránt. A merre a gyászos menet elhaladt, az üzletek és nyilvános helyiségek a mélyen érzett gyász és részvét jeléül zárva voltak. Az őriási menet csak lassu lépésekben haladt előre. A Rökus temetőbe érkezve, a koporsót a temető kápolnájában díszes katafalkra emelték és Vojnits Dániel apát-plébános fényes segédlettel gyászmisét celebrált az elhunyt lelki üdvéért. A mise után a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

Eljegyzés. Konyovics György dr. a jeles képzettségű zombori kir. alügyész, ifjúságunk előkelő, népszerű tagja eljegyezte Berkovits Borota Ella kisasszonyt néhai Berkovits Milos mérnökari őrnagy és neje Drakulits Zsófiának leányát. A szépmenyű ifjú párnak igaz szívvel zavartalan, tartós boldogságot kívánunk.

Intentisztelet. Az ág. evang. híveknek tudomására hozzuk, hogy f. évi június hó 4-ikén d. e. fél 10 órakor Urvacsorával egybekötött Intentiszteletet fog tartatni, — melyre a t. hívek meghívotnak. Gertinger Pál s. k. felügyelő, Korossy Emil s. k. utazó lelkes.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter az újvidéki szerb munkás daláregylet alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

A peres eljárást, mint teljesen feleslegest, mellőzték. Hisz a vádlottak a törvény oltalmán kivül állottak és a rémuralom idejében a halálos ítélet végrehajtásához teljesen elegendő volt az elítélt személyazonosságának megbizonyítása. A sors kegyetlen iróniája úgy akarta, hogy Fouquier Tinville, a hírhedt köztámadó és Robespierre egyik legmeghittebb embere mondja ki a halálos ítéletet. És hogy ezen ténykedés legkevesébe sem hatotta meg a köztámadó „urat“, Robespierre „testi-lelki jóbarátját“, bizonyítja, hogy nyomban utána cinikus nyugalommal halálra ítélt egy másik jóbarátját, Lescot Fleuriot.

Thermidor 10-én (július 28) elkészült az időközben huszonkettőre felszaporított vádlottak névsora (liste générale et très exacte des condamnés) és ezen hangzatos címmel: „Grand affaire du tyran Robespierre et de ses complices, exécution place de la Revolution“ (A forradalom terén kivégzett Robespierrenek és cinkos társainak híres ügye), ki is függesztetett városzerte. Az elítéltek között ott szerepeltek Robespierre és fivére, Lebas, ki — mint már említett — előbb főbelátta magát s így már csak névleg szerepelt, Couthon, Saint-Just, Henriot, Lescot Fleuriot és Simon csizmadia, a szerencsétlen XVI. Lajos kintője; továbbá La Valette márkí, az északi csapatok főparancsnoka, Vivier, a jakobinusok klubjának elnöke (még ez is!) és a Commune néhány tagja.

Mercier (Tableau de Paris) állítása szerint a nap kiálthatatlan melege legkevesébe sem riasztotta vissza a rémuralom alatt oly szomorú hirre jutott nőket, hogy dühötől és szenvedélytől eltörzött orcáikat ki ne tegyék a perzselő napsugaraknak. Mindegyikük szemtől szembe látni akarta meggyilkolt rokonainak hóhéraját.

Kit hoznak amott rossz szekéren? Ki az, kit a nép annyira körülvész, hogy a szekér csak lépésről-lépésre bír előrehaladni? Robespierre! Igen, ő az! Hozzák a vérszomjas hiénát, hogy ugyanazon sorsban részesüljön, melyre ő annyi polgártársát ítélte. Midőn a szekér a lakóházának közelében (Robespierre ugyanis bizonyos Duplay nevű iparosnak a Rue-Saint-Honoré és a Rue-Royal között, az „Assomption“ kápolna mellett álló házában lakott) felállított vesztőhelyre ért, a bős

Tűzoltó szövetségünk választmányi ülése. Vármegyénk, Zombor, Szabadka, Újvidék és Baja városok tűzoltó-testületei szövetségének választmánya múlt hó 29-én Zomborban, a város háza kisteremben rendkívüli választmányi ülést tartott, a melyen jelen voltak: Kék Lajos dr. ügyész (Apatin), Bittermann Nándor pénztáros, Czeder János parancsnok (Zombor), Hadzsy János dr. (B. Topolya), Popovits György (O. Kanizsa), Skossa Zoltán (Szabadka), Vermes Béla országgyűlési képviselő (Szabadka), Zanbauer Agoston (Újvidék) választmányi tagok. A gyűlésen dr. Kék Lajos elnököl és a jegyzőkönyvet Popovits György vezette. Az ülés tárgya volt Városv László szövetségi alelnök lemondása, a szövetség újból való szervezése és a mulasztások helyrehozása. A szövetség ügye köztudomás szerint már évek óta stagnál, megakadt, sőt a megsemmisítés előtt áll és így orvoslásra szorul. A választmányi ülésre az 1897. évben O. Kanizsán megválasztott tisztikar lett meghíva. Elnökké akkor egyhangulag Karácson Gyula alispánt, alelnökké Városv László főszámvévót, ügyesszé dr. Kék Lajost, az országos tűzoltó-szövetség elnökét, pénztárnokká Bittermann Nándort, választmányi tagokká: dr. Balaton Gyulát, Czeder Jánost, Ertl Istvánt, dr. Hadzsy Jánost, Popovits Györgyöt, Rác Györgyöt, Skossa Zoltánt, Scheibner Gyulát, Vermes Bélát, Weuzel Lajost, Zányi Bódogot, Zanbauer Agostont; pötagokká: Czabaffy Jánost, Hercz Edét, dr. Nyitrai Jánost és Rumbach Mihályt választották meg, a kiknek erről tudomásuk sem volt, mert a választmányi ülés konstatalta, hogy az 1897. évi választások eredményéről a megválasztottak mind ez ideig nem lettek értesítve. Az ülésen rendkívüli heves felszólalások voltak és a választmányi ülés határozatilag kimondotta, hogy a szövetség ügyei 14 napi zárt határidő alatt rendezendők. A jegyzőkönyv hitelesítésére Czeder János és Zanbauer Agoston választmányi tagok küldtek ki. Az ülés után a választmány testületileg tisztelget Karácson Gyula alispánnal és Vojnits István főjegyzővel.

Rózsaszínű levelek. A trónörökös a múlt napokban Zimony közelében vadászaton volt. Onnan most utazott el. Mikor külön vonata Szabadkára érkezett, ott igen érdekes posta várt a trónörökösre. Helbling állomásfőnök várta a vonatot és megérkezésekor a fővadászmeister által bejelentette, hogy öfenségével óhajt beszélni. Két darab rózsaszínű borítékban „Drezda“ bélyegzővel ellátott levél volt a kezében. Az állomásfőnök bevitte a leveleket és átnyújtotta a trónörökösnek, a ki megköszönte és kétszer is kezet nyújtott az állomásfőnöknek. A trónörökös nyomban fölbotolta a leveleket és elolvasta. Mig a vonat állt, néhány vasutas verődött össze a kocsi előtt és kíváncsian néztek a trónörökös dalias alakját. A rózsaszínű levelek, melyek Drezdából érkeztek — a trónörökös menyasszonya, Chottek grófnőtől valók.

Jubiláris diszülés. Mint már e lapok hasábjain ismételtén megirtuk, a zomborvidéki róm. kath. tanító-egylet folyó évi június hó 7-én fogja megtartani 25 éves fennállásának jubileumát, mely alkalommal a városi székház nagyteremben délelőtt fél 11 órakor fogja megnyitni és vezetni a diszgyűlést az egyházmegyei főtanfelügyelő és az egylet tisztelbeli elnöke: méltóságos és főtisztelendő Mayer Béla bosoni vál. püspök és székesegyházi örkanonok ur. Ez imponánsnak ígérkező diszgyűlésre az oktatásügy iránt érdeklődő minden rendű, rangú és vallású közönséget ez uton is szívesen meghívja a rendezőség.

Érettségi a felső kereskedelmi iskolában. A zombori felső kereskedelmi iskolában az írásbeli érettséget már befejezték. A szóbeli érettségi vizsgálatot június hó 11., 12. és 13-án tartják meg. A szóbeli érettség a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter részéről dr. Lengyel Sándor kereskedelmi iskolai főigazgató, a kereskedelmi miniszter részéről pedig Kulinyi Zsigmond szegedi kereskedelmi és iparkamarai főtitkár lesz jelen. Az érettségire összesen 32 tanuló jelentkezett, kik közül azonban egy tanuló súlyos betegség miatt visszalépett.

Eljegyzés. Burnách Márton városi irodatiszt eljegyezte Grosits Teréz kisasszonyt Zomborban.

néptömeg megállította azt és néhány emberi méltóságából kivételtől nember ékelen orditozás és badonázás között valóságos kannibál örömtáncot lejtett a mereven maga elé bámuló zsarnok körül, kinek fejét véres, szennyes kendő borította, úgy hogy arcának csak egy része volt látható.

Ekkor az asszonyok egyike elébe ugrott és így kiáltott fel:

— Nyomorult véged megrészegit az örömtől! Szállj le a pokolba, hová annyi családanya és hitves átka kísér!

Robespierre, a még pár órával előbb teljhatalmu zsarnok a nyaktól dobogójára lép. Beszélni akar, de vérbefagyott álla megtagadja a szolgálatot. Némán áll ott ő, ki ékesszólásával magához ragadott minden hatalmat. Majd a nép felé int kezével s e pillanatban egy ugrással mellette terem a bakó és lerántja az elítélt fejéről a véres rongyot. A „diktátor“ fájdalomában sebzett vadként felordít. Alsó álla szabadon alá lóg és csak úgy ontja a vért.

Beaulieu híres „Ezsays“-jeiben hosszasan megemlékezik ezen kivégzetéséről és többek azon, mindenestre helytálló nézetének ad kifejezést, hogy a kivégzetések rendes nézőközönsége aligha volt ily undorító jelenetnek szemtanúja. Robespierre ugyanazon kék selyem öltönyt viselte, melyben annak idején a már említett Etre-Suprême ünnepét megnyitotta, de drága öltözetét felismerhetetlenné tették az ajakából álómló vér és a nép dühének átalatos nyomai.

Henriot úgy állott Robespierre mellett, amint őt a csatornából elővonszolták; még csak nem is volt szabad magát letisztogatnia.

A Place de la Révolution kellő közepén felállított nyaktól hajnali 4 óratájt kezdett működni. Robespierre volt az első. Midőn a gyűlött zsarnok feje levált, a bakó — úgy amint azt nemrég XVI. Lajossal is megtette volt — bajánál fogva felkapta az eltorzult, véres főt s megmutatta a népknek. A nép, a rémuralom korabeli híres „populace“ (csócsélék) mennydörgésnek is beillő tapsviharral honorálta a hóhér „műfogását“.

Halálozás. Törley Bálint nagybirtokos, 1848/49. honvéd vadászhadnagy, volt emigráns, múlt hó 29-én életének 77-ik évében elhunyt. Törley pezsgő-gyáros a megboldogultban édes apját gyászolja. Elhunytáról vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak úgy magunk, valamint rokonaink nevében is mély fájdalommal jelentjük, hogy Törley Bálint nagybirtokos, 1848/49-iki honvéd vadászhadnagy, volt emigráns folyó hó 29-én déli 12 órakor, példás életének 77-ik évében elhunyt. A boldogultnak hült teteme f. hó 31-én délután fél 3 órakor fog az V. ker., Széchenyi-utca 12. szám alatti házában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és onnan Szabadkára szállíttatni. Leiki üdvéért az engesztelő szentmise áldozat Szabadkán a Szt. Terézről nevezett főtemplomban június hó 1-én délelőtt 10 órakor fog az egek Urának bemutatatni. A boldogultnak hült teteme pedig ugyanaznap délután 4 órakor fog a Törley-háznál beszenteltetni és onnan az u. n. bajai sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezettetni. Budapest, 1900. május hó 29-én. Aldás és béke hamvaira. Törley Gyula, Törley József, gyermekei. Törley Gyuláné szül. Karner Eta, Törley Józsefné szül. Sacellary Irén, özv. Törley Antalné szül. Nagy Katalin, menyéi. Törley Bálint, Törley Ilona, Törley Dezső, Törley Margit, Törley Tibor, Törley Antal, Törley Erzsébet unokái.

Országos vásár. A múlt vasárnap és hétfőn városunkban lefolyt országos vásár igen nagy forgalmu és élénk volt. Lovakat, marhákat és juhokat annyit hajtottak fel, hogy ily nagy mennyiségre még a legöregebb vásárlatógatók sem emlékeznek. Rendőrségünk dícséretére legyen mondva, a felhajtott állatok teljesen megfelelő alkalmas helyet kaptak a vásártérben, anélkül, hogy felállítsunk a szépen sorakozott iparos sátrakat háborgatta volna. Rendőrségünk a vásár mindkét napján Thurszky Jenő, városunk nagyrédmű főkapitányának személyes vezetése alatt permanens szolgálatot tartott és ennek köszönhető, hogy a vásár tartama alatt semminemű rendetlenség sem volt. Az őriási idegenforgalom dacára panasz nem volt és a főkapitány intézkedéseivel mindenki meg volt elégedve.

Templomépítés. A bács-gyurgyevői gör. kath. hívek régi vágyuk teljesítésének néznek elébe, épül az új templom. Az eddigi roskadozó imabázat valóban életveszélyesnek lehet mondaní, idején való volt tehát a gondoskodás; annyival is inkább, mert ma már az apránként ide közerőt görög katolikuság lélekszáma meghaladja az ezert és a közég lakosságának jórészt harmadrészét képezi. Az építési költségek előteremtése nem csekély megpróbáltatás a nagybörök szegény hívekre s csakis egyházmegyéi főpásztorunk atyai gondoskodása tette lehetővé a megvalósulhatást. Utánjárásával 8000 korona segélyt eszközölt ki az államtól, az ikonosztászt pedig saját költségeire csináltatja. Sós György kanonokot kiküldtötte az alapkö beszentelésére. A felszentelés alkalmával pedig — mi f. évi szeptember 20-ikára van tervezve — ismét meg fogja látogatni gyurgyevői híveit. Az építés elég gyorsan halad, pár hét múlva a falak már fél lesznek buzva.

Letartóztatott könyvvezető. Szentátiós letartóztatás történt a napokban Nagykikindán. A szabadkai géptéglá és cementárgyár feljelentést adott be nemrég a szabadkai kir. ügyészségnek Netter Lipót volt könyvvezetője ellen, aki hűtlenül visszaélt a belhelyezett bizalommal mert nagyobb összegű sikkasztást követett el, amelynek nemrég jöttek a nyomára. Netter elűnt Szabadkáról, de a kir. ügyészség elrendelte országos köröztesét. El is csípték néhány nap előtt Nagykikindán, ahol ütlethen volt alkalmazva. Kikindáról Szabadkára hozták, ahol most a törvényszék fogházában vizsgálati fogoly. A vizsgálóbíró kihallgatta és mint hogy a sikkasztásra vonatkozó bizonyítékok merültek fel, a vizsgálati fogságot fentartotta.

Névmagyarosítások. Goldmann Antal titeli állami polgári iskolai tanító vezeték nevével „Vég“-re, Sonnenschein Albert topolyai illetőségű jászberényi lakos pedig „Sugár“-ra magyarosította a belügyminiszter engedélyével.

Ime, így fejezték be pályafutásukat az új Cromwell és hű cinkosai. Aljas, nyomorult volt egész életük s így haláluk sem lehetett más.

Am az elítélteknél sokkal nagyobb volt azoknak száma, kiknek mindenféle tekervényes kerülő utakon és ki tudná megmondani hány újabb gaztett árán sikerült féltett, nyomorult bőrtüket megmenteni s kik közül olyanok is akadtak, kik nem sokára mint az új császárság pöffeszkedő „főurai“ hétrét görnyedtek — I. Napoleon előszobájában.

Pedig beh nem illet fekete lelkűkhez a fényes állás és mennyit ártottak ezen kezes jellemű urak a Nagy Napoleon elvitázhatatlan nimbusának.

Egy könyvcepp.

Válladra hajta lázas fejemet,
Halkan vallottam be szerelmemet
S válaszod, ahogy vágyva nézlek,
Egy forró könyvcepp.

A sors szava messze elszóllított,
Ne felejd — várj rám — bucsúdom halod?
S válaszod, amint esdve kérlek,
Egy forró könyvcepp.

Itt vagyok újra, mirtus ág rajtad,
Ez hát a vége eskünek, szónak?
S szemedbe ragyog válasz helyett
Egy forró könyvcepp.

Wiener Edith.

juni
ban
müs
„Po
3.
kor
teser
saju
páló
I k
allón
a ta
száll
megl
nak
megt
intez
Jegy
deso
Kezd
estel
párt
melt
zöb
190
tesét
14-ik
mas
néps
folya
intez
11-
az ig
gári
kulá
szá
kötö
„Sob
m. d
virag
Gönd
urnó
a Kó
Előa
Melo
Lajo
mele
„Reg
besze
nézek
szelo
Sánd
Golzo
„Ered
ó-bee
tett k
tulaj
jával
áll az
punk
fejlő
vetése
seges
tenger
sárgul
most
első k
cerna
töttá
lökbe
gyüri
tésen
Feilt
Bert
erdő
Dess
Zach
közra
melk
kere
hozza
rozott
vagy
alapja
termes
ilyne
másod
árut s
veszi,
resked
teszi a
árakba
hitelin
fenáll
bevoná
szerb
pénzha
Márk
berébe
maga
közru
ták, h
kovits
a gépe
feladat
lott er
sitani.
alkalon
sítő ge
óra me
beled
csinalt
becsapt
pénzha
nek és
három

S48/49.
29-én
város a
vettük
magunk.
jelent-
ki hon-
n déli
nyit. A
fel 3
alatti
beszen-
ldveért
t. Te-
dönt 10
dogult-
orakor
u. n.
alomra
dás és
mekei.
e szül.
atalin,
Dezső,
ey Er-

hétfőn
galmu
it haj-
regebb
esere-
meg-
nkül,
árakat
napján
yanak
tartott
sem-
rgalom
éseivel

kath.
épül az
élet-
ebát a
nár az
kszáma
s jöfor-
sterem-
szegény
ai gon-
anjára-
tól, az
s. Sós
léseire.
ember
fogadni
d, pár

zatiós
A szü-
dött be
ót volt
helye-
st kö-
Netter
te or-
előtt
ndaról
zában
thogy
fel, a

titeli
g-re,
lakos
er en-
omwell
s 8 igy
oknak
kon és
került
olya-
zárság
oleon
ényes
rak a

Dalestély. A zombori iparos dalárda folyó évi június hó 3-án, pünkösd vasárnapján a városi színházban táncal egybekötött dalestélyt rendez a következő műsorral: 1. „Régi nótá.” Lányi Ernőtől, férfiak. 2. „Potponri.” Előadja a kaszinó-egyleti műkedvelőzenekar. 3. „Vasárnapi regg.” Kreutzertől, férfiak. 4. „Tavaszkor.” Beethoventől, férfiak. Ezt követi: 5. „Rettegetesen borzalmas történet.” Előadja egy vándorénekes saját zenekarának kísérete mellett. — Helyárak: Prosc. páholy 7 korona. Páholy 6 korona. Földszinti ülőhelyek 1 korona 60 fillér. Karzati ülőhely 60 fillér. Karzati állóhely 40 fillér. Páholy és földszinti ülőhelyek jegyei a táncmulatságra is érvényesek. Előadás után az Elefánt szálló nagytérmeiben táncmulatság lesz. A pártoló tagok a megküldött utalvánnyal — ráfizetés nélkül — válthatnak személyjegyet. A t. páholyberlők kéretnek helyeik megtartása iránt folyó évi május hó 31-én déli 12 óráig intézkedni; azontul mások igényei lesznek kielégítve. Jegyek előre válthatók Kollár József ur könyvkereskedésében és az előadás napján este 7 órától a pénztárnál. Kezdeté este fel 9 órakor. — Az iparos dalárda dalestélyét melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe és pártfogásába. A törekvő dalárdának a tömeges részvétel méltó jutalma lesz.

Felvételek a szabadkai tanítónő-képzőbe. A szabadkai állami tanítónőképző intézet az 1900—1901-ik tanévre való felvételre már kiadta a hirdetését. A felvételek szerint felvételtelny folyamodhatnak 14-ik életévüket betöltött leányok, kik a polgári vagy más felsőbb leányiskola IV. osztályát vagy a felsőbb népiskola II. osztályát sikerrel végezték. A felvételt kérő folyamodvány az intézet igazgatótanácsához intézve az intézet igazgatóságánál f. évi június 10. napjának d. e. 11 órájáig nyújtandó be. Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság.

Hangverseny Bács-Kulán. Az ó-becsei polgári magyar dalkör szíves vendégzereplése mellett a kulai dalárda 1900. évi június hó 4-én az „Elefánt” szálló helyiségeiben saját pénztára javára táncal egybekötött hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. „Sóbajtás.” Gaal Ferenctől. Előadja az ó-becsei polg. m. dalkör. 2. „Dalok.” a) Légy az enyém... b) Gyöngyvirágos selyem kendőm... c) Nádfeleles... Előadja Göndör Ferencné urnó, zongorán kíséri Losonczy Antalné urnó. 3. „Anyanyelvem.” Engelsberg A. S.-től. Előadja a Kulai Dalárda. 4. „A Pepi-tant.” Genée Richardtól. Előadja az ó-becsei polg. m. dalkör. 5. „Hajnal uram.” Melodráma. Szövege E. Kovacs Gyulától, zenéje Kelemen Lajosnétól. Losonczy Antalné urnó zongora kísérete mellett előadja Göndör Ferenc dalköri igazgató ur. 6. „Régi nótá, híres nótá.” Lányi Ernőtől. Előadja az ó-becsei polg. m. dalkör. 7. „Magyar dalok.” a) Nézek, nézek keresgélek... b) Volt nekem egy... c) Oszí szellő... d) A kadarka sokkal jobb... Előadja Antal Sándor ur, cimbalmon kíséri Losonczy Antal ur. „Magyar Golgotha.” Gaal Ferenctől. Előadja a Kulai Dalárda. 9. „Eredeti magyar dalok.” Gaal Ferenctől. Előadja az ó-becsei polg. m. dalkör és a Kulai Dalárda egyesített kara.

Fürdőház megnyitás. Ulrich Borbála fürdő-tulajdonos a ferenc-esatornai nyári fürdőházát uszodájával együtt a tegnapi napon nyitotta meg és ettől fogva áll az a közönség rendelkezésére.

Mezőgazdasági hír. Bács-Almásról írják lapunknak: Bács-Almás és vidékén a buzavetések szépen fejlődnek, de kifogástalanul állanak az árpa és zabvetések is. A rozs kissé ritka fejlődésű, de azért egészséges színű, most van a legnagyobb virágzásban. A tengeri a hideg és a sok esőzés következtében megsárgult és helyenként a levelei elfagytak, kapálásuk most van folyamatban. A takarmányrepa és burgonya első kapálását szintén most eszközölik a gazdák. A lucernát és vörös lóherét az őszszel az egerek megromtatták és e miatt sok helyen ki kellett szántani. A szőlőkben a multikori fagyok tetemes kárt okoztak, de a gyümölcsösök is megínylették a fagy nyomait.

Országos közraktári hitelintézet létesítésén fáradoznak Agoston József, Benke Gyula, báró Feilitzsch Arthur, Miklós Ödön, dr. Münnich Aurél, Weisz Berthold országgyűlési képviselők, báró Bánffy Ernő az erdélyi gazd. egyesület elnöke, gróf Béli Akos főispán, Dessewffy Aristid a belga-magyar bank igazgatója és Zachár Gyula tanár. A hitelintézet az országban 120 közraktár felállításával azt célozza, hogy egyrészt a termelő vidékekenkt raktározván be gabnatermésüket, a kereskedelem és kivitel részére egyenlő fajtu terményt hozzanak össze, másrészt pedig, hogy a gazda beraktározott gabonájára a legközelebb eső takarékpénztár, bank vagy szövetkezetnél a közraktári jegyek (warrantok) alapján magának kölcsönt biztosítson és így ne kelljen természet időnek előtte elvesztegetnie. A gabnatermés ilyenmü kezelése a gazdát jobb árak kivására képesíti, másoldalról tekintve a gabnakereskedelemlnek egyöntetű árut szolgáltatván, a gabna uszorának is nemesak elejét veszi, de mert a közraktárak telep helyén a gabnakereskedők bevonásával gabna-auctionokat rendez, lehetővé teszi azt, hogy a kereslet és kínálat között, a gabnárakban nyilvánuló egyensúly helyre hozassék. Az új hitelintézet működését a legegyszerűbb alapon — a már fenálló vidéki pénzüzetek és gazdasági egyesületek bevonásával — kívánja létre hozni.

Jámbor pénzhamisítók. Két jámbor bácskai szerb állt a mult napokban a szegedi törvényszék előtt pénzhamisítással vádolva. Patarity Ferkó és Zsuzsity Márkó voltak a cinkostársak, a kik a mult év novemberében két primitív pénzgártó masinával, a melyeket maga Patarity készített, az alsó Bácskába hasznosítási körútra indultak. De mintán az nem sikerült, elhatározták, hogy a gépet eladják. Utközben találkoztak Zsifkovits Iván nevű kocsis emberrel, a kiuek fölkinálták a gépet. A kocsis azonban erre nem volt hajlandó és feladta őket a csendőrségnél. A tárgyaláson a két vádlott erősen tagadta, hogy ők pénz akartak volna hamisítani. Különösen Patarity védekezése volt érdekes. Egy alkalommal — ugymond — rám sóztak egy pénzhamisító gépet, a melyet 100 koronáért vettem meg. Negyed óra mulva csendőrök közeledtek, megjedtem és a gépet beledobtam a Dunába. Most nem pénzgártás céljából csináltam a gépeimet, hanem csupán azért, hogy én is becsapjak velők valakit. A vádlottakat a törvényszék a pénzhamisítás bűntettének kísérletében mondta ki bűnösnek és Patarityot hat hónap börtönrre, Zsuzsityot pedig három havi fogházra ítélte.

Jégvihar. Bácsból írják lapunknak: Kedden délután 1 és 2 óra között óriási jégvihar vonult el községünk felett és nagy károkat tett, különösen a Bajra dűlőben fekvő szőlők és kenderföldöket teljesen elpusztította. Majdnem egy félórán át folyton hullott a jég és a szép zöld vetéseket teljesen elborította. Ugy nézett ki a határ, mint télen, jégkéreggel volt fődve. Két órával a jégésod után a földekre kivonult gazdák konstataáltak, hogy a lehullott jég mintegy 20 centiméter magasságban fedi a talajt. A jégverés óriási károkat okozott.

Lukullusi lakodalom. Kolluthról írja tudósítónk: Nem mindennapi fényes lakodalom volt Kolluthon e hó 28-án. E napon vezette a község legvagyonosabb gazdája, Millich Mártonnak, Márton nevű fia oldalhoz özv. Winkertné Mária, Anna nevű leányát. A lakodalmon ugyszóval az egész község részt vett. Igen érdekes, hogy a vendégsereg mit fogyasztott. Erre nézve a következőket sikerült megtudnom. Elhasználtatott: 50 kiló vaj, 50 kiló cukor, 100 drb tyuk, 5 drb borjú, 2 hizott sertés, 3 jub, 50 kenyér, 250 tál apró sütemény, 600 tojás, 9 hektoliter bor. A lakodalom három nap és három éjjel tartott.

Becsapott vidéki. Szommer Péter jankováci földbirtokos a tegnapi délutáni vonattal Szabadkára érkezett a feleségével. Nagyon beteg az asszony, a jankováci orvos tanácsára jöttek be a városba, hogy valami ügyes orvost keressenek fel. Az atyafi nemesak az asszonyt hozta be Szabadkára, hanem 1000 koronát is. 700 koronát papirpénzben, amelyet katonakönyvecskéjébe téve, a belső zsebébe helyezett, 300 koronát ezüst pénzben egy zacskóban; a pénzt azért hozta magával, mert a jankováci takarékpénztárban kicsi a kamatláb, elhelyezi valamelyik szabadkai barkba, ahol több kamatot fog kapni. A mikor a vonatról szálltak, hozzájuk csatlakozott Milassin Lukács felső-szent-iváni lakos, a kit látásból ismertek és velük ment a városba. Utközben anyuit beszélt neki a szabadkai zsebmetszőkről, míg végre Szommer átadta neki pénztét megörézes végett. A mikor a Kossuth Lajos-utcaá értek, a csalónak eszébe jutott, hogy elfogyott a dohánya. Megkérte Szommert, hogy menjen be a tözsdébe és hozzon neki 8 fillérért egy pakli dohányt, majd ő megvárja az ajtóban. Szommer nejjével együtt bement a boltba — és a mikor kijöttek, hűlt helyét találtak, Milassin eltűnt. Keresték mindenfelé, de hiába, a rendőrséghez fordult segítségért. Az kereste a csalót mindenfelé, sürgönyileg megkeresték a vidéki városokat, de eddig eredmény nélkül. A nyomozás a legnagyobb erélylyel folyik.

Az asszony. Kubatov Katalin 38 éves garai (gyurits-pusztai) lakosnő, ki saját bevallása szerint husz év óta járta „Kálvária tövises útját” a férjével Kubatov Márkkal, mult évi október hó 16-án betelve látta a csordultig megtelt poharat. Eppen kapóra jött neki, hogy gyermekei holt rézegen hozták haza kocsin az édes apjukat. — Édes anyám, itt hozzuk az édes apánkat, fektesse kend le, mert elázott! — kiáltották feléje már messziről. — Csak fogjátok ki a lovakat és menjetek aludni. Ő meg hadd maradjon a kocsin — válaszolt az anya. A fiuk ugy is tettek. Kubatovné pedig, aki évek óta szenvedett férje rossz bánásmódja miatt, csak ezt várta. Hirtelen fölkapott egy éles fejszét és három ütessel széthasította az ura fejét. A gyilkos asszony a vizsgálóbíró előtt három ízben is beismerte a vádat, a szabadkai törvényszék előtt megtartott esküdttszéki tárgyaláson azonban nem akart visszaemlékezni semmire. De az esküdtek beigazolvá látták a bűnös asszony tettét, mire a bíróság szándékos emberölés miatt hat évi fegyházzal sújtotta. A kuria a napokban elutasította a beadott semmisségi panaszt.

Baleset vagy bűntény. Deszp.-Szent-Ivánon rejtélyes eset történt. Vukov Lyubomir ottani parasztgazda 8 éves kis leánya a napokban hirtelen eltűnt. A gyermek keresésére indult szülők egész éjjeli kutatás után sem találták meg, míg hajnalban megtalálták a kis lány holttestét a falu végén lévő kutban. Az, hogy a gyermek véletlenül esett a kutba, majdnem lehetetlen, mert a kut kavája egy méter magas és azért általános a vélemény, hogy a kis Vukov Lyubica gyilkosság áldozata, mert az édes anyját ép előtte való nap fenyegette meg egy régi ellensége, hogy ott fog neki bajt szerezni, ahol nem is gondolja. Az ügyben megindult vizsgálat lesz hivatalos kideríteni a kis Lyubica rejtélyes halálának okát.

Öngyilkossági kísérlet. Szabadkai levelezőnk írja: Ivkovits Pál már mintegy 10 év óta él vadházasságban Molnár Cecília 33 éves csinos menyecskevel. Csütörtökön azonban az asszony bucsut mondott a kapufelől. Ivkovits nagy nehezen megtudta, hogy hol van, felkereste és könyörgött, kérte, hogy ne hagyja ott őt és gyermekeit, térjen vissza hozzá, megbecsájt neki mindent... Az asszony azonban kérélelhetlen maradt, kiutasította lakásából és másnap reggel feljelentést tett Ifjkovits ellen magánlakásértés miatt. A kapitány beidézte és mindenáron igyekezett kibékíteni őket, az asszony nem akart, mert durván bánik vele a férj, ez pedig sirva könyörgött neki, hogy menjen vissza hozzá, még azt sem bánja, ha udvarlókat is tart. Nagy nehezen kibékültek és egy bérkocsin hazamentek. Az asszony bement a szobába, Ifjkovits azonban az udvaron maradt. Alighogy a szobába ért, lekapta a falról a 7 mm. revolvert és egymás után négy lövést irányzott maga ellen, amelyek közül kettő a mellkasba hatolt a bal csecsbimbó felett, kettő pedig vállát horzsolta és a falba furdott. Mikor ezt kis lánya látta, letérdelt és imádkozni kezdett, a kis fiu pedig az udvarra futott és behívta apját, aki megrémülve futott a szobába s ott találta a menyecskét, melléből és szájából patakzott a vér, de különben még csak rosszul sem volt. Nemsokára megérkezett a rendőrség, a mely előtt az asszony elmondotta, hogy azért lőtte meg magát, mert meg akar halni. Most a közkórházban fekszik.

Ferbli adósság — nem adósság. A Kuria érdekes határozatot hozott a napokban, kimondván, hogy a ki a ferbli játékból származó veszteségét váltóval egyenlítette ki, nem köteles kifizetni a váltót. A törvényszék és a tábla sommas végzéssel kötelezte az adóst-hogy a váltót három nap alatt fizesse ki. Ez nem fizetett, hanem fölvitte a kuriára a pert és a kuria váltótanácsa kimondotta, hogy ha alperes megesküszik arra, hogy a kereset váltót amaz összeg fejeében adta felperesnek, a mely összeget az tőle ferblin nyerte el, akkor alperesnek nem kell fizetnie. A vesztes letette az esküt és a nyertes — elvesztette a pert.

Betörés. Nemes-Militicsról írja tudósítónk: Hétfőn este vakmerő betörést követtek el eddig ismeretlen gonosztevők. Vidákovits Pál nemes-militicsi plébános lakásába hatoltak be és több értéktárgyat vittek el. A rablók fegyveresen másztak be a plébánia ebédlőjébe és a szekrények felfeszegetésébe fogtak. Müködésük nagy zajjal járt és a mellékszobában alvó plébános álmából fölriadva, a zaj okát megtudandó, az ebédlőbe nyitott. Abban a pillanatban, a mikor az ebédlő ajtaja kinyílt, az egyik betörő a plébánosra rohant és a kezében lévő fegyverrel arcát megsebesítette, a mire mindannyian a betört ablakon át az utcára ugrottak és eltűntek az éj homályában. A rendőrség erélyesen nyomozza a merész betörőket.

Gyilkosság. Gulyás Márton ó-becsei szabómester vasárnap este a vásárról haza jövet a Radics-féle korcsmába ment és ott egy kártyázó társaságba elegyedett. Csakhamar elnyerte társai pénzét, a kik erre rátámadtak és egy sörös üveggel úgy vágta főbe, hogy vérbe borultan távozott. De még ez sem volt elég a dühös kártyázóknak, utána mentek az utcára és ott összeszurkálták. A vérében fetregő szabót ott hagyták az utcán s mire hajnalban az arra járók rátaláltak, halva volt. A gyilkosság gyanuja mindjárt a vele volt kártyásokra irányult, a kiket a csendőrség el is fogott.

Öngyilkosság. Schnur György apatini tanító 19 éves fia mult hó 30-án hajnali fél három órakor a templom-utcán revolverrel fejbe lőtte magát és nyomban meghalt. A szerencsétlen szülők iránt általános részvét nyilvánul.

A „Vasárnapi Ujság” május 27-iki száma 24 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Kun Bertalan” (arcképpel). — „Elszegényedés.” Költmény. Jankovics Marcelltól. — Regénytár: „Vásárolt szivek.” Regény. Irta Máriafi Dávid (Goró Lajos rajzaival). — „Cougourdan Máriaus.” Regény. Irta Mouton Jenő. (A párisi kiadás eredeti illusztrációival.) Franciából fordította Szárossy Bella. — „A bucka elszerezése.” Életkép. Irta Szívos Béla. — „Gyertyányfű István” (arcképpel, Stettka Gyula festménye után). — „Budapest környéke” (képekkel). — „Ibsen Öszvöldja” Szifry Denestől. — „A balaszt történetéből” (képekkel, gróf Zichy Jenő harmadik ázsiai utazásából). — „Mészáros Imre, a m. kir. opera új igazgatója” (arcképpel). — „Goldmark Károly (arcképpel) — „Munkácsy szobája az endenichi gyógyintézetben, melyben meghalt” (képpel). — „Az ebkiállításról” (képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságokkal” együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 80 fillér.

Egy középkoru, tisztességes polgári családból származó nő, óhajtna vidékre magányos urhoz, esetleg papi házhoz mint házvezetőnő alkalmaztatni. Elvállal a házvezetés minden ágában levő munkát, varrást is. Cim a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN ÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

5019. szám.
P. 1900.

Hirdetmény.

Melylyel közhírré teszem, hogy Csernicsék Pál és társainak Bártol Pál Bács Doroszló község bírása és társai ellen Bács-Doroszló község határában tagosítása iránt folyamatba tett ügyben a zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság 5019/p. 1900. sz. a. kelt végzésével az előnyomozás és a volt urbéres birtokok jelenlegi tulajdonosainak megszavaztatása végett kiküldetvén, e végből határnapul 1900. évi június hó 15-ik napjának délelőtti 9 óráját Bács-Doroszlón a község-házhoz kitzíttem.

Értesitem egyben érdekelteket, hogy a szavazásra jogosítottak névjegyzéke a szavazás napját megelőzőleg nyolc napon át a szokott hivatalos órák alatt Bács-Doroszlón a község-házánál az érdekeltek által való megtekinthetésre nyitva tartatik s hogy az ellen észrevételeket vagy kifogásaikat fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírői kiküldötténel szóval vagy írásban előadhajják.

Értesitem még érdekelteket, hogy szavazni személyesen vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig közjegyzőileg hitelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt álló érdekeltek helyett a gyámok s illetve gondnokok, avagy az illetékes árvaszék által kirendelt ügygondnok szavazhatnak s végül hogy a meg nem jelenők, vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánókhöz csatlakozottaknak fognak tekintetni.

Zomborban, 1900. évi május hó 29-én, a kir. törvényszék-nél.

Szondy Mátyás,
kir. tszéki bíró, mint kiküldött.

2434. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Almás községben elhalalozás folytán tisedésbe jött és évi 250 korona készpénz fizetéssel és szülészetnél éjjel egy mint nappal 2 korona látogatási díjjal javadalmazott községi szülészeti állásra ezenel pályázatot nyitok és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket hozzáam legkésőbb f. évi június hó 10-ig nyujtsák be.

Almás, 1900. évi május hó 17-én.
Vojnich Máté,
főszolgabíró.

Sirköraktár.

Az igen tisztelt gyászoló közönség szíves figyelmebe ajánlom 42 év óta fenálló nagy kiterjedésű

kőfaragó- és sarkó-raktáromat,

melyben mindennemű kőanyagból készült sarkóveket tartok raktáron 12 koronától 1000 koronáig, nagyobb megrendeléseket: mintakőrajz és méret szerint jótállás mellett

jutányos áron

pontos kiszolgálás mellett eszközölök.

10-1

Tisztelettel

Harpf László,

kőfaragó-mester.

101. szám.

ig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A gombos-vajszkai ármentesítő és vízszabályozás társulat által 1200 korona előleges havi részletekben fizetendő évi fizetéssel és egy évi próbaidő kikötése mellett rendszeresített nyilvántartó-írnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy megfelelően felszerelt kérvényeiket 1900. évi június hó 15-ig hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A társulat választmányja által megválasztandó nyilvántartó-írnok a kataszteri nyilvántartáson kívül a társulat összes írásbeli tennivalóját végezni köteles leendő pályázók igazolni tartoznak, hogy a földadó-nyilvántartás és kivételben teljes jártassággal, fogalmazási képességgel és szépírással bírnak.

A megválasztandó nyilvántartó írnok az egy évi próbaidő letelte után, ha hivatalának mindenben megfelelő, esetleges fizetés felemelés mellett véglegesen meg-erősített fog.

Gomboson, 1900. évi május hó 16-án.

BERECZ KÁROLY,

társulati igazgató.

3-3

Denaturált szesz

literje 72 fillér.

(Az üveg 12 fillérért visszaváltatik.)

Kapható

6-2

IFI. HEINDLHOFER RÓBERT

fűszerkereskedésében Zomborban.

2370. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Almás községben elhalálozás folytán megüresedett írnoki állásra, melynek javadalmazása 800 korona, ezennel pályázatot hirdetek, felhívom ennél fogva a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat f. évi június hó 25-ig alulírotthoz annál inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

B. Almás, 1900. évi május hó 21-én.

Vojnich,

főszolgabíró.

3-1

1041. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Csantavér községben leköszönés folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitatom. Az állás javadalmazása évi 600 korona, melyből a ruházatot a megválasztott sajátjából szerzi be, míg a teljes felszerelést a község adja. Felhívom mindazon magyar honoságú katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó pályázni óhajtók, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket keresztlevél, katonai könyvecské, hatósági és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve 1900. évi június hó 25-ig annál inkább adják be, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Csantavér, 1900. évi május hó 26-án.

Szokola Gyula,

jegyző.

Földi Mátyás,

bíró.

2087. szám. kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Csanopla községében üresedésben levő és évi 1000 korona fizetéssel és 40 korona anyakönyvvezetői helyettesi tiszteletdíjjal javadalmazott segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi június hó 15-ig nyújtsák be.

Zombor, 1900. évi május hó 20-án.

Tarczay,

főszolgabíró.

3-3

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Levélfejek.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogramok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Táncvigalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Telefon szám: 18.

Ajánlkozás.

Egy született angol nő órákat óhajt adni az angol nyelvből. — Tudakozódhatni Miss Hester Whittome Boutrais címen Zomborban, Szent-János-utca 3. sz. a.

3-1

1085. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Gombos községben elhalálozás folytán üresedésbe jött rendőrfelügyelői állásra pályázatot nyitunk. Az állás javadalmazása havi utólagos részletben fizetendő évi 600 korona.

Felhívjuk mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírott községi elöljáróságához folyó évi június hó 15-ig nyújtsák be. A később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Gomboson, 1900. évi május hó 28-án.

Berecz Károly, György István,

jegyző. 3-1 bíró.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. é. község becses tudomására hozni, hogy a Zrínyi-utcaiban volt cipész-üzletemet a Kossuth Lajos-utcai Frey-féle házba helyeztem át, hol ezután

„Gubicza György és Társa”

cég alatt kizárólag saját készítményű kintinó minőségű férfi, női és gyermek-cipőket nagy választékban tartunk raktáron. Mértékszerűen megrendeléseket pontosan és elegáns kivitelben készítünk. A mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg dusan felszerelt cipő üzletünket a n. é. község becses figyelmébe ajánljuk és nagybecsű pártfogását kérjük.

Mély tisztelettel

10-9 **Gubicza György és Társa.**

Eladási hirdetmény.

Alulírott az apatini-uti 12. sz. házamat, melyben az „Arany hordóhoz” címzett jókarban lévő, felszereléssel ellátott vendéglő van, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladom. Venni szándékozókknak bővebb felvilágosítást ad

Gromilovits Antal
tulajdonos.

2-1

OLCSÓ ÁRAK. Különös figyelemre méltó. PONTOS KISZOLGÁLÁS.

Mindennemű és saját készítményű férfi-, női- és gyermek-cipőket kintinó minőségben és nagy választékban tart raktáron

GUBICZA GYÖRGY és TÁRSA

cipész-üzlete Zombor.

Mértékszerűen megrendeléseket pontosan és elegáns kivitelben készítünk, valamint cipőket a dr. Högyes-féle asbest-talppal ellátva.

A mai kor igényeinek megfelelőleg dusan felszerelt cipőüzletünket mindenkinek nagybecsű pártfogásába ajánljuk.

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS.

Öténésze Szalvátor Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Öténésze és királyi fensége Szalvátor Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt cipőkkel. Öténésze hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknel. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéleléssel ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisztem, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betéttű cipők kintinóknak bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb-fájásom, úgy hogy — azt hiszem — labajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17.

tisztelő hire

Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadáástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadó láb, sem borkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. aógyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéleléssel látja el.

Kettős vastagsagu 2 kor. 40 fil., egyszerű 1 kor. 20 fil., homoktalp 80 fil., gyermekeknek tele. Az asbest-talpbélelése kintinóságát legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. k.É.É.É. hadaeregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottatott.

Szétküldés eskis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselője:

GUBICZA GYÖRGY és TÁRSA

cipész-üzlete Zombor, Kossuth Lajos-utca.

40-8